БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

№ 9. (6022)
МАЙН 7
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1950 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Радиогой һайндэр

Мүнөөдэр бүхы советскэ арад радиогой Үдэрые тэмдэглэжэ байна. Энэ һайндэр хадаа дэлхэй дээрэ анха түрүүн радиоприемнигые ородой гайхамшагта эрдэмтэн А. С. Поповой зохёоһоной хүндэлэлдэ тогтоогдоһон байна.

Росси болбол радиогой түрэһэн орон мүн. 55 жэлэй саада тээ, 1895 оной майн 7-до, манай орон дотор радиоприемнигые зохёоһон ябадал Эсэгэ ороной культурын, техникын ба наукын түүхэдэ гайхамшагта хуудаһа нээгээ. Тэрэ сагһаа хойшо радио хадаа бүхы дэлхэй дээрэ таража, ород арадай алдарта хүбүүн А. С. Поповой нэрэ тон ехэ хүндэтэй болоо.

Гэбэшье, революциин урда тээ манай орон дотор радиотехникэ тон багаар хэрэглэгдэдэг байгаа. Тэрэ сагта Россида радиогой хэрэгсэлнүүд хэгдэдэггүй байба.

Наукые ба техникые хүгжөөхын тулада, олон олон миллион хүнүүдые культурна ба политическэ талаарнь хүмүүжүүлхын тулада радиогой айхабтар ехэ удхашанартай байһаниие агууехэ Ленин сэсэн мэргэнээр зааһан байна. Ленин болбол радио хүгжөөлгые айхабтар шухала хэрэг гэжэ тоолодог байгаа. Советскэ засагай һаяхан тогтоод байхада, В. И. Ленин болбол «Москвада уншагдаһан газетые бүхы Росси шагнадаг болохо» тухай бододог байгаа.

Ленин багшын һанал хүсэлые советскэ арад нүхэр Сталинай хүтэлбэри доро амжалтатайгаар бэелүүлээ. ВКП(б)-гэй XV съезд дээрэ нүхэр Сталин болбол олониитын культурна хэмжээе дээшэлүүлхэ хэрэгтэ радиогой ба киногой тон ехэ үүргэтэй байһаниие тэмдэглээд, радиогой хэрэгые хүгжөөхэ шухала зорилго табяа һэн. Агууехэ вождиин заабаряар ороноо радиофикацилха хүдэлмэри, радиопромышленность байгуулга илангаяа үргэнөөр дэлгэрһэн байна.

Парти ба правительствын, нүхэр Сталинай эсэгэ ёһоной анхаралай ашаар радиопромышленность тон ехээр хүгжэжэ, хүсэтэй ба гоё һайхан радиоприёмнигуудые болон бусад хэрэгсэлнүүдые бүтээнэ. Советскэ Союз хадаа радиотехникын үндэр культурын орон мүн. Манай ороной эрдэмтэд радиогой талаар научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэринүүдые үргэнөөр ябуулжа, радиотехникые саашадань хүгжөөнэ, шэнэ шэнэ радиоаппаратурануудые зохёоно.

Агууехэ советскэ орон доторнай радио тон үргэнөөр дэлгэрээ. Үргэн Эхэ оронойнай нютаг бүхэндэ радио дуугардаг боложо, советскэ хүнүүд манай ороной зүрхэн—Москваһаа, ондоо городуудһаа радиодамжуулгануудые соносоно.

Манай Бурят-Монгол дотор радио хадаа ажалша хүнүүдэй нэгэн шухала культурна хэрэглэл болоо. Бурят зон революциин урда тээ радио гээшые оройдоошье мэдэхэгүй байһан юм. Мүнөө аяар холын аймагай гүүртэ дээрэхи малшад, полевой стан дээрэ байһан тарияашад,—булта радио шагнаха аргатай болоо.

Һүүлэй арбан жэлэй турша соо манай республика дотор радиоузелнуудай тоо 3 дахин ургаа, радиоточконууд хоёр дахин олон болоо. Ганса 1949 ондо 146 колхозуудта радио тодхогдоо.

Манай ороной коммунизм тээшэ дабшахатай хамта городой ба деревниин ажалшадай культурна эрилтэнүүд улам ургана. Эдэ эрилтэнүүдые хүсэдөөр хангаха талаар мүн радиогой хүдэлмэрилэгшэдэй урда шухала зорилгонууд табигдаа. Советскэ правительство болбол «СССР-тэ радиофикациие һайжаруулха хэмжээябуулганууд тухай» тогтоол 1949 оной ноябрьда баталан абаһан байна. Энэ тогтоол болбол манай орон дотор тон ойрын жэлнүүдтэ радиофикаци бүримһэн дүүргэхэ замуудые тодорхойлоо.

Радиогүй нэгэшье тосхон, нэгэшье колхоз, полевой стан, малажалай фермэ байха ёһогүй, айл бүхэндэ—радио,—гэһэн лозунг мүнөө табигдаад байна.

Мүнөө орон соомнай хүдөөдэ радиофикаци түргэнөөр бэелүүлэгдэжэ байна. Московско областиин большевигүүдэй үүсхэлээр колхозуудые бүхыдэнь радиотой болгохо хүдэлөөн дэлгэрээ. Манай республикын аймагуудай дунда колхозуудые бултыень радиофикацилхын түлөө социалистическэ мүрысөөн ябажа байна. Бүхы колхозуудаа радиотой болгоһон Хойто Байгалай аймаг энэ мүрысөөндэ һайн жэшээнүүдые харуулна. 1950 ондо республикын бүхы колхозуудта радио тодхохо гээшэ радиофикациин хүдэлмэрилэгшэдэй зорилго мүн. Энэ шухала хэрэгые партийна организацинууд толгойлхо ёһотой.

Советскэ ороной социализмһаа коммунизмда дамжан орожо байгаа үедэ олониитые коммунистическээр хүмүүжүүлгэ шиидхэхы удхашанартай байна. Энэ хэрэгтэ радио тон ехэ үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй. Энээнэй тулада радиодамжуулгын шанарые ба идейно-политическэ хэмжээе улам дээшэлүүлхэ, радиошагнагшадай эрилтэнүүдые дүүрэнээр хангаха шухала.

Мүнөөдэр советскэ арад радиогой Үдэрые һайндэрлэжэ байхадаа иигэжэ мэдүүлнэ: манай Эсэгэ орон дотор радио улам ехээр хүгжэг лэ!

ШЭНЭ УРЬҺАЛАМЖЫН ГАЙХАМШАГ АМЖАЛТА

☆ ☆ ☆

СССР-эй финанснуудай Министерствын мэдээсэл

1950 оной майн 3-да 20 миллиард түхэригтэй хэмжээтэйгээр гаргагдаһан, СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ гүрэнэй Табадахи урьһаламжа майн 4-нэй һүүл хүрэтэр 24.563 миллион түхэригөөр тараагдажа, тодорхойлон гаргагдаһан урьһаламжын суммые 4563 миллион түхэригөөр үлүүлбэ.

Урьһаламжа захилга үргэлжэлһөөр.

ССР Союзай финанснуудай Министр А. ЗВЕРЕВ.

1950 оной майн 5.

Молдавида шэнэ урьһаламжа захилга эдэбхитэйгээр ябуулагдаа

КИШИНЕВ. (ТАСС). Советскэ Молдавиин ажалшад СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ гүрэнэй Табадахи урьһаламжые угаа ехэ баяртайгаар угтаа. Шэнэ урьһаламжын гараһан тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолые радиогоор дамжуулһан дары предприятинууд дээрэ, эмхи зургаанууд, һуралсалай газарнуудта олоной митингнүүд болоо.

Сергей Лазогой нэрэмжэтэ Кишинёвско гуталай фабрикын стахановец Фёдор Нямцу иигэжэ хэлэбэ.

— Урьһаламжые эдэбхитэйгээр захилга хадаа манай социалистическэ гүрэнэй саашанхи бэхижэлтэдэ ехэ туһа болохо.

Кишинёвой эрдэмтэд шэнэ урьһаламжые тон эдэбхитэйгээр захиба.

Уральска металлургнуудай үгэ

НИЖНИЙ ТАГИЛ. (ТАСС). Гүрэнэй шэнэ урьһаламжын гараһан тухай мэдээсэл Ново-Тагильска заводой мартеновскэ цех соо соностожо, дары митинг болобо. Булад түргөөр хайлуулхын түлөө мүрысөө үүсхэгшэ, Уралай алдарта металлург Петр Болотов тон ехэ баяртайгаар иигэжэ хэлэбэ:

— Советскэ урьһаламжанууд хадаа манай хамагай шухала хэрэг мүн. Арадай мүнгэн хайшаа, ямар юумэдэ зорюулагдадагые бидэнэр бүгэдөөрөө мэдэнэбди.

Нэгэ час үнгэрөөд байхада тус цехын бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй 80 процентнь шэнэ урьһаламжа захиһан байба.

Патриотическа ехэ дэбжэлтэ

Ороной предприятинууд дээрэ, колхозууд, һуралсалай газарнуудта олон хүнүүдэй хабаадалгатай суглаанууд боложо, СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ гүрэнэй Табадахи урьһаламжын гаргагдаһан тухай Правительствын шиидхэбэриие ажалшад нэгэн һаналаар һайшаана.

Кадиевкада «Анненская» гэжэ шахтын горнягуудай митинг дээрэ Социалистическэ Ажалай Герой машинист Смоляков иигэжэ хэлэбэ:

—Жэлэй эхинһээ хойшо түсэбһөө гадуур 15 мянган тонно нүүрһэ малтан абааб. Өөрынгөө ажалай нөөсэлгые түрэлхи гүрэндөө тон ехэ баяртайгаар урьһалнаб. Халаан соогоо 3-һаа доошо бэшэ нормо дүүргэжэ байха уялга абанаб.

Кадиевкын олон мянгаад горнягууд, химигүүд ба металлургнууд алдарта машинистын жэшээе һайшаан абаба.

Киев, Сталино, Молотов, Омск, Тихорецк, Томск, Тула, Саратов, Пензэдэ урьһаламжа захилга ехэ эдэбхитэйгээр ябуулагдажа байна.

Грозный, Ростов-на-Дону, Канск (Красноярска хизаар), Уфа, Армавир, Астрахань, Орёл, Дудинка (Таймырска национальна округ), Кабардинска АССР, Хара-Калпаки, Чуваши, Удмурти, Ставропольско хизаарай ажалшад шэнэ урьһаламжа гараһан тухай мэдээсэлые угаа ехэ патриотическа дэбжэлтэтэйгээр угтаба.

Тамбовско, Курска, Днепропетровско, Сумска, Новосибирскэ, Житомирско, Ленинабадска, Урда-Казахстанска областьнуудта, Алтайн хизаарта, Армянска, Туркменскэ ба Киргизскэ ССР-үүдтэ, Дагестан ба Советскэ Союзай ондоо хизаарнууд, областьнууд болон республикануудта шэнэ урьһаламжа амжалтатайгаар тараагдажа байна.

Ажалшадай баяр ба эдэбхи

Манай республикын ажалшад СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ гүрэнэй Табадахи урьһаламжа тухай Правительствын декредые туйлай ехэ дэбжэлтэтэйгээр угтаба.

Республикын колхознигууд урьһаламжа захилгада тон эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые улам хүгжөөхэ хэрэгтэ өөһэдынгөө хубитые оруулжа байна. Хориин ба Сэлэнгын аймагуудай колхознигууд урьһаламжа захилгые политическэ үндэр хэмжээндэ үнгэргөө. Майн 4-нэй үдэр эдэ аймагуудай бүхы колхознигууд захилгаяа гүйсэд дүүргээд байба.

Ашангын сомоной (Хори) Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд шэнэ урьһаламжа захилгаяа хоёрхон часай турша дотор дүүргээд, урьһаламжа захилгые майн 4-дэ сүм дүүргэхые уряалан аймагайнгаа ажалшадта хандаһан байна. Энэ уряань аймагай бүхы колхозуудаар халуунаар дэмжэгдээ.

* * *

Тэрэшэлэн Сэлэнгын аймагай колхознигууд шэнэ урьһаламжа захилгада урда урдынхиһаа эдэбхитэйгээр хабаадалсаа. Колхозуудта болоһон митингнүүд дээрэ үгэ хэлэгшэд гүрэндөө урьһаар үгэһэн мүнгэнэйнгөө арадай ажахыда аша туһа хүргэхэ, дай үүдхэгшэдтэ сохилто болохо байһан тухай хэлээ.

Дурсагдагша аймагуудай колхознигууд урьһаламжа захилгые хоёрхон үдэр соо дүүргэжэ, республика дотороо түрүү һууринуудые эзэлбэ.

Мүн Яруунын, Ахын, Мухаршэбэрэй аймагуудта захилга 3-дахи үдэртөө дүүргэгдээ.

Промышленна предприятинууд, эмхи зургаанууд ба организацинуудай хүдэлмэришэд ба албахаагшад энэ гүрэн түрын удхашанартай хэмжээ-ябуулгада эмхитэй эдэбхитэйгээр хабаадалсажа байна.

☆

Барилгануудые түргэдхэнэбди

Улан-Удын мелькомбинадай хэдэн зуун хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад гүрэнэй Табадахи урьһаламжын гаргагдаһан тухай мэдээсэлые баяр баясхалантайгаар угтаа.

Мартын 4-нэй үглөөгүүр. Комбинадай хашаа соо олон тоото хүнүүдэй хабаадалгатай митинг болобо. Тэндэ үгэ хэлэһэн главна инженер нүхэр Кендин Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай дүүрэһэнһөө хойшо советскэ хүнүүдэй захиһан урьһаламжануудай бидэнэй ажабайдалда туйлай ехэ аша туһа хүргэһэн тухай тодтон хэлээ.

— Мүнөөнэй Табадахи шэнэ урьһаламжа хадаа, — гээд нүхэр Кендин саашань хэлээ, — манай орондо шэнээр баригдажа байгаа заводууд, фабриканууд ба санаторинуудай барилгые түргэдхэхэ байна бшуу. Мүн нүхэд Киселев, Романова ба бусад стахановецууд үгэ хэлэжэ, митингдэ хабаадагшадые урьһаламжа захилгада эдэбхитэйгээр хабаадалсахыень уряалаа.

Һүүлээрнь, хүдэлмэришэд цех бүхэндөө таража, шэнэ урьһаламжа захилгые эмхитэй эдэбхитэйгээр захижа эхилээ.

Лабораторно цехын стахановец нүхэр Кастыркин коллективайнгаа дунда эгээл түрүүлэн урьһаламжа захиба.

— Бидэнэр гүрэндөө урьһалһан энэ мүнгөөрөө Сталинска Конституцяар олгогдоһон өөһэдынгөө ажана тэнигэлэн байдалые улам хүгжөөхэбди, — гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

Үглөөнэй 10 час болотор комбинадай бүхы цехүүдээр урьһаламжа захилга гүйсэд тооной дүүрээд байгаа.

Түмэр замайнгаа хүгжэхын түлөө

Шэнэ урьһаламжа тухай мэдээсэл 15-дахи дистанциин түмэрзамайхидта баярай ехэ баяраар угтагдаа.

— Манай ороной түмэр зам болбол арадай ажахын гол һалбаринуудай нэгэн мүн. Урьһаламжаһаа ороһон мүнгэнһөө түмэр замаймнай хүсэ шадал жэлһээ жэлдэ ургана. Нүхэд, 4-дэхи сталинска табанжэлэй шиидхэхы жэлэй урьһаламжада эдэбхитэйгээр хабаадалсая, — гэжэ хүүргын мастер нүхэр Кожевенко митингдэ суглаагшадые уряалаа.

Энэ дистанциин хүдэлмэришэд урьһаламжа захилгаар түмэр замай Улан-Удын отделени дотор түрүү һууринуудай нэгые эзэлбэ.

Д. Хилтухин.

Баяртайгаар угтаба

ИВОЛГА. **(Телефоноор абтаба).** Хэлхеэ холбооной аймагай конторын хүдэлмэрилэгшэд шэнэ урьһаламжа захилгада бүгэдөөрэн хабаадалсаа. Тэдэнэр шэнэ урьһаламжа тухай мэдээсэл дуулаһанайнгаа удаа тээ багахан саг соо захилгаяа дүүргэбэ.

Тус коллектив тарбагатайнхидтай мүрысэһэн майн урда тээхи мүрысөөндөө түрүүлээ. Олзо оруулгынгаа апрель һарын даалгабари ба мүн радио точконуудые олошоруулха түсэбөө холо үлүүлэн дүүргээ.

Уһанзамайхидай эдэбхи

Уһан замай Селенгинскэ управлениин Улан-Удын пристаниин хүдэлмэришэд шэнэ урьһаламжа захилгада хэзээ хэзээнэйхиһээ эдэбхитэйгээр хабаадалсаа.

—Бидэнэрэй гүрэндөө урьһалһан ажалаймнай түхэригүүд дайнай һүүлэй сталинска табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэлгэдэ туһа болохо байна. Би, шэнэ урьһаламжые үнэн зүрхэнһөө һайшаан захинаб,—гэжэ стахановка нүхэр Жданова мэдүүлээ. Мүн грузчик нүхэр Мартынов патриотическа үгэ хэлээ.

Ленинэй ордено ПВЗ-гэй хүдэлмэришэд шэнэ урьһаламжа захилгые үндэр хэмжээндэ үнгэргэжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: вагонно-товарна цехтэ Г. Родовиков, М. Сурков (зүүн гарһаа дүүргэшэд), Буренков, Жапдаев, Крищенко, Чухин (байгшад) урьһаламжа захижа байна.

В. Муллерэй фото.

Советскэ правительственнэ делегаци Прага ерэбэ

ПРАГА, майн 5. (ТАСС). Прагые Советскэ Армиин сүлөөлһэнһөө хойшо ба Чехословакиие немецко-фашистска эзэмдэгшэдһээ сүлөөлэлгын дүүрэһээр табан жэл гүйсэһэн ойн баярые һайндэрлэлгэдэ хабаадахын тула Советскэ правительственнэ делегаци мүнөөдэр Прага ерэбэ.

Делегациие ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшо Н. А. Булганин толгойлно. Делегациин составта ВКП(б)-гэй ЦК-гэй секретарь М. А. Суслов, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын орлогшо В. А. Зорин ба генерал-лейтенант А. И. Родимцев тэгшэд оролсоно.

Аэродром дээрэ Советскэ правительственнэ делегациие премьер-министр Антонин Запотоцкий түрүүтэй Чехословацка правительствын гэшүүд, Чехословакиин коммунистическэ партиин генеральна секретарь Р. Сланский, чехословацка армиин түлөөлэгшэд, СССР-һээ Чехословакида байдаг посол М. А. Силин ба бусад угтаһан байна.

Колхозно полинуудһаа мэдээсэлнүүд

ХЭЖЭНГЭ. Сталинай нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ Хэжэнгын машинно-тракторна станциин гурбан трактор хүдэлмэрилнэ. Энэ бригадын трактористнууд эртын борнойлго хэхэ түсэбөө 175 процент дүүргээд, зарим тракторнуудаа культиваци хэлгэдэ, газар хахалалгада, заримыень тарилгада гаргаба. Трактористнуудай хэһэн хүдэлмэриин шанар һайн. Тиихэдэ трактористка Б. Батомункуева эрхим жэшээ харуулна.

* * *

МУХАРШЭБЭР. Полевой хүдэлмэринүүдые эрхим шанартайгаар үнгэргэхын түлөө, «Газарта ряалангай үндэр культурын бригада» гэһэн нэрэзэргэ олохын түлөө Хопхолойн МТС-эй трактористнууд социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоно. МТС-эй ахалагша агроном П. Старков болбол полинуудай буртаг үбһэнтэй тэмсэхэ хэмжээнүүд тухай трактористнуудай дунда ойлгуулламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна.

Түнхэнэй партийна эдэбхитэдэй үгэнүүд

Түнхэнэй аймагай партийна эдэбхитэдэй суглаан болоожо, ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр **Зубакин** XVI областной партийна конференциин дүнгүүд тухай дэлгэрэнгы элидхэл хээ.

Конференци дээрэ элирүүлэгдэһэн дутуунууд бүхыдөө манай аймагта хамаадана гэжэ элидхэлшэ мэдүүлбэ. Хэдэн колхозуудта харууһанай ба байрын мууһаа адуу малынь хороһон байна. Хабарай полевой хүдэлмэри аймаг соо һулаар ябуулагдана.

Партийна эхин организацинуудай партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэрие һайжаруулха гэһэн областной партконференциин эрилтэ тухайда хэлэхэ зуураа, һүүлэй үедэ манай зарим эхин парторганизацинууд ниитын-политическэ хүдэлмэреэ һулаһуулаа гэжэ тэмдэглэбэ. Нютагай промышленностиин предприятинуудай хүдэлмэридэхи ехэ дутуунууд тушаа хэлэгдэв.

Суглаанда хабаадагшад өөһэдынгөө үгэнүүд соо малай үбэлжөөлгэдэ, хабарай полевой хүдэлмэри эмхидхэлгэдэ, парти доторой ба ниитын-политическэ хүдэлмэридэхи ехэ дутуу дунданууд тухай шүүмжэлээ.

Кыренэй МТС-эй ахалагша агроном нүхэр **Неугодников** — аймагай олон колхозууд агротехникын дүримые дүүргэдэггүй, газараа зүбөөр элдүүрилхэ ба севооборотой поли дээрэ культурануудай тарилта ээлжэлүүлэн хэхэ заабари дүүргэдэггүй гэжэ тэмдэглэбэ.

Тэрэшэлэн аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй хүдөө ажахын таһагые даагша нүхэр **Стрелков**, Кыренэй МТС-эй директорые политическэ талаарнь орлогшо нүхэр **Домышев** ба бусад хамтадаа 19 хүн үгэ хэлээ. Партийна эдэбхитэдэй суглаан областной партконференциин тогтоолые һайшаагаад, резолюци баталан абаа.

Бабушкин городой партийна эдэбхитэдэй суглаан

Һаяхан Бабушкин городто партийна эдэбхитэдэй суглаан болоожо, «XVI областной партийна конференциин дүнгүүд тухай» ВКП(б)-гэй горкомой секретарь нүхэр Ниловэй элидхэлые зүбшөөн хэлсэбэ.

Партийна эдэбхитэдэй суглаанда хабаадагшад партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэрие, ажалшадай дунда ойлгуулламжын хүдэлмэрие саашадань һайжаруулхаха тухай анхаралаа ехээр табиба.

Суглаанда хабаадагшад хадаа шэнэ техникые, түргэ технологиие нэбтэрүүлхэ, продукциин шанар һайжаруулха, өөрын үнэ сэнгые химдаруулха, хүндэ хүдэлмэринүүдые механизацилха, түсэбөө гардуур нөөсэ хэхэ, түргэүүлэй дүй дүршэлые хүдэлмэришэдэй дунда үргэнөөр тарааха асуудалнууд дээрэ тогтобо.

Элидхэл тушаа хамта 20 хүн үгэ хэлээ. Суглаанайхан хэлсэһэн асуудалаараа тодорхой шиидхэбэри гаргаһан байна.

Политһургуулинууд һайнаар хүдэлмэрилнэ

Кабанскын аймагай партийна организацинуудай политһургуулинуудай олонхинь һуралсалайнгаа жэлэй программна материалнуудые дүүргэжэ байна. Эгээл энэ үедэ дүн гаргаха хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ шухала. Тиин аймагай олохон политһургуулинууд энэ зорилгоёо хүсэд һайнаар дүүргэжэ байха юм. Тимлюйскэ МТС-эй политһургуули (даагшань нүхэр В. Урнышев) һуралсалайнгаа жэлэй программна материалые дүүргэнхэй. Мүнөө үзэһэн материалнуудаа дабтана. Мүн һурагшадайнгаа дунда хөөрэлдөө ба консультацинуудые хэнэ.

«Байкал» колхозой парторганизациин политһургуули (даагшань нүхэр Марченко) һуралсалайнгаа жэлые һайнаар ябуулжа байна. Тус һургуули программна материалаа шудалжа дүүргээ. Нүхэр Марченко шагнагшадайнгаа дунда хододоо хөөрэлдөө ба консультацинуудые үнгэргэнэ. Нүхэр Марченко ехэхэн мэргэжэлтэй пропагандист юм. Занятияа үнгэргэхэдөө элдэб альбом, географическа карта г. м. үргэнөөр хэрэглэдэг, темэеэ нютагайнгаа байдалтай холбон хэлэдэг. Тиимэһээ шагнагшадынь программна материалаа һайнаар ойлгоно. Нүхэд Горяшкин, Медведев, Рябов, Воронов ба бусад һайнаар һурана.

Мүн Кабанскын загаһанай заводой ба Сталинай нэрэмжэтэ колхозой парторганизацинуудай политһургуулинууд һуралсалайнгаа жэлые амжалтатайгаар дүүргэжэ байна.

Гадна, тэдэнэй хажуугаар хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилдэг политһургуулинууд бии. Жэшээнь, «17-дохи партсъезд» колхозой парторганизациин политһургуули оройдоол 3-дахи темэеэ шудалжа байһаар. Эдэ дутагдалнуудаа ойрын болзор соо усадхажа, һуралсалайнгаа жэлые амжалтатайгаар дүүргэхэ шухала байна.

Б. Сотнич.

Паровозо-вагонно заводой медицинскэ нэгэдэлэй врачнар болон сестранууд өөһэдынгөө идейно-политическэ болбосоролые саг үргэлжэ дээшэлүүлнэ. Неделиин бүриин вторнигто кружогойнь заняти болодог.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) врач А. Давидова, врач Г. Рукавишникова, кружогой хүтэлбэрилэгшэ врач Б. Очковский, врачнар Н. Кондратьева ба З. Пуртова гэгшэд «ВКП(б)-гэй түүхын Хураангы курсаар» заняти хэжэ байна. Эдэнэр мүнөө жэл гол типын кружок дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр ерэхэ жэл дээшэлүүлэгдэмэл типын кружогто һураха байна. **Е. Кондратьевай фото.**

Агитпункт—полевой стан дээрэ

Манай аймагай таряашад үргэн ехэ талмай дээрэһээ үндэр ургаса хуряахабди гэһэн айхабтар харюусалгатай уялгануудые абаһан байна. Һайнаар табигдаһан ниитэ-политическэ хүдэлмэри колхозниигуудай тэдэ уялгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлхэдэнь туһалха ба тэдэнии шэн зоригто ажалда элсүүлхэ, зоригжуулха байна.

ВКП(б)-гэй Алтайска крайкомой секретарь нүхэр Степановай «Правда» газетэдэ бэшэһэн, полевой стан бүридэ агитпункт бии болгохо тухай статьяе зүбшэн хэлсээд, «Красная звезда» колхозой партийна организаци поли дээрээ баһа агитпункт байгуулха гэжэ шиидэбэ.

Манайхи гурбан бригадатайбди: хоёрынь тариянажалай, нэгэнь тракторна бригаданууд юм. Мүн тэндэ шубуунай ба гахайн фермэнүүд, зүгын пасека бии. Эдэнэр хоорондоо нэгэ нэгэ километрын газарта байдаг. Иимэ олон хүнүүдэй ажаллажа байдаг газарта агитационно ба культурна хүдэлмэриин гуламта заабол хэрэгтэй болоһон байна.

Тиимэһээ хамагай центртэ байдаг хоёрдохи бригада дээрэ нэгэ гэрэй хахадые һуллажа, агитпункт эмхидхэһэн байнабди.

Агитпунктын байрань хүсэд таарамжатай. Гэрэлтэй уужам энэ гэр соо, улаан бүдөөр хушагдаһан столнууд дээрэ «Сибириин гэлнууд» ба «Крестьянка» журналнууд, номууд, шэнэ газетэнүүд табигданхай. Сталинска шангай лауреадууд Бубенновэй «Сагаан хуһан», Ажаевай «Москваһаа холо», Бирюковой «Сахали», Семушкинай «Алитет халада гараба», Бабаевскиин «Алтан Одоной кавалер», Федоровой «Крымскэ подпольедо» ба бусад уранзохёолнууд агитпунктдамнай бии. Республикын ба колхозой малажалай хүгжэлтые харуулһан диаграмманууд, монтажнууд зурагдаха юм.

Хоёрдохи полевой стан дээрэ агитпунктые түхеэрхэ мүнгэ колхознай табяа. Һаяар «РПК-9» гэжэ радиоприемник тодхогдохо. Струнна инструментнүүд, литература олон бии болохо. Үдэр бүри үдын забһарта бригадануудта уласхоорондын ба дотоодын байдал, советскэ хүнүүдэй ажалай амжалтанууд тухай политическэ информаци боложо байха юм.

Мүн политическэ информаци дээрэ социалистическэ мүрысөөнэй ба полевой хүдэлмэриин табан үдэрэй дүн гаргагдаха байна. Түрүү хүнүүд тухай Хүндэлэлэй доскада, ханын газетэдэ, «Дайшалхы хуудаһанда» бэшэжэ, тэдээнийе урмашуулха байнабди. Бүхы полевой станууд дээрэ «Дайшалхы хуудаһанууд» ба «Үндэр ургасын түлөө» гэжэ нүүдэл ханын газетэ гарадаг. Агитаторнууд бригада бүридэ бии. Хоёрдохи бригадада коммунист Пантилеев Петр, комсомолец Перелыгин, гурбадахи бригадада коммунист Ястребова М., нэгэдэхи бригадада комсомольско организациин секретарь Афанасьев ба би өөрөө ниитэ-политическэ хүдэлмэри хэнэбди.

Хүдэлмэриин дүүрэхэдэ, үдэшэндөө агитаторнууд болбол трактористнууд ба колхозниигуудай дунда уранһайханай зохёолнуудые уншадаг, хөөрэлдөө хэжэ, түрүүшүүлэй амжалта тухай дуулгадаг байнад.

Партийна организаци табан хоног бүри агитаторнуудай зүблөө хэжэ, тэдэндэ заабари үгэдэг.

З. Протасова, Бичурын аймагай «Красная-звезда» колхозой партийна эхин организациин секретарь.

Партийна һуралсалда анхарал ехээр табиха

«Партийно-гэгээрэлэй һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэл тухай» ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолые хүтэлбэри болгон, бидэнэр партийна һуралсалые энэ жэлдэ урда жэлэйхидэ орходоо нилээд эмхитэйгээр эхилээһэмди. Политһургуулинуудта зохихо пропагандистнууд табигдаһан ба политическэ болон ниитэ эрдэмэйнгээ талаар адлишуу һурагшад оруулагдаһан байна.

Тиимэһээ кружогууд болон политһургуулинуудай олонхинь һуралсалайнгаа жэлые эмхитэйгээр эхилһэн байгаа. Нүхэд Прокуликова, Даненберг, Онхотов, Крылов ба бусадай хүтэлбэрилдэг, «ВКП(б)-гэй түүхын Хураангы курс» шудалха кружогууд ба политһургуулинууд программна материалаа шудалжа дүүргээд, мүнөө үзэһэнээ дабтажа байна.

Зүгөөр, зарим партийна организацинууд һуралсалайнгаа жэлые һайнаар эхилһэндээ һанаагаа амараад, партийна һуралсалые үнэндөө мартаһан байна. ВКП(б)-гэй айком болон тэрэнэй пропаганда ба агитациин таһаг хадаа кружогууд ба политһургуулинуудай хүдэлмэридэ анхаралаа саг үргэлжэ хандуулан, дутагдалнуудыень усадхажа байхын орондо, партийна һуралсалые һулаар хүтэлбэрилдэг болоһон байха юм. Партийна гэгээрэлэй асуудалнууд парторганизацинуудай суглаанууд ба бюрогой заседанинууд дээрэ үсөөн хэлсэгдэдэг ба партиин айкомой бюрогой заседани дээрэ хаа яа хэлсэгдэдэг.

ВКП(б)-гэй айкомой ба зарим парторганизацинуудай зүгһөө коммунистнуудые политическээр хүмүүжүүлгэдэ анхарал һуларуулагдаһан дээрэһээ партийна гэгээрэлэй хүдэлмэри һүүлэй үедэ хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Зарим кружогууд болон политһургуулинууд программна материалаа дүүргээгүй аад, үнинэй хүдэлмэрилхэеэ болишоһон байха юм. Жэшээнь, Уланай сомоной Ленинэй ба Кировэй нэрэмжэтэ колхозуудай парторганизацинуудай политһургуулинууд һуралсалай энэ жэл соо 1—2 заняти хээд лэ хүдэлмэрилхэеэ болишоо. Юуб гэхэдэ, парторганизацинуудай секретарьнар Бадмаев ба Ерменов гэгшэд өөрынгөө уялгануудта харюусалгагүйгөөр хандана. Мүн Куйтунска МТС-эй, загаһанай комбинадай, пристаниин, Сталинай (Улюн) ба Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозуудай парторганизацинуудай политһургуулинууд хүдэлмэрилхэеэ болишонхой. Кировэй болон Калининай нэрэмжэтэ колхозуудай парторганизацинуудай дэргэдэхи кружогууд ба политһургуулинууд занятияа таһалдуулна.

Ойлгосотой һайн хөөрэлдөө үнгэргэжэ, һурагшадта ойлгуулхын орондо, номоо миин лэ текстээрнь уншаад үнгэргэдэг, занятинуудаа асуудал-харюугай методоор үнгэргэдэг пропагандистнар бии. Жэшээнь, аймагай сборно политһургуулиин даагша нүхэр Словохотов «Политһургуулиин шагнагшадта туһаламжа» гэжэ брошюра уншаад лэ хизаарладаг ба шагнагшадай асуудалнуудташье харюусадаггүй юм. Уланай сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой политһургуулиин пропагандист нүхэр Толстихин баһал тиимээр үнгэргэнэ. «СССР-эй арадуудай единэ бүлэ» гэһэн 6 час соо шудалха темые 4 час соо ёһо тэдыгээр хэлээд дүүргэжэрхёо.

Зарим политһургуулинууд болон кружогууд марксизм-ленинизмын идеые һурагшадай гүнзэгыгөөр ойлгохо ябадалда анхаралаа табингүй, харин уншаһанаа тэрэ хэбээрнь хэлэхыень хүсэнэ.

Партийна гэгээрэлэй хүдэлмэридэ байһан эдэ бүхы дутагдалнууд хадаа нэн түрүүн пропагандистнуудые теоретическэ ба методическа талаарнь хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилдэг дээрэһээ болоно. ВКП(б)-гэй айкомой дэргэдэхи саг үргэлжэ хүдэлдэг семинарнууд һулаар хүдэлмэрилнэ. Политһургуули болон кружогуудай хүтэлбэрилэгшэд семинарнууд дээрэ шухала туһаламжа олонхидоо абанагүй. Семинар үнгэргэхэдөө лекци уншалгаар лэ хизаарлана.

Ойрын болзор соо партийна гэгээрэлэй хүдэлмэрие һайжаруулха, партийна гэгээрэлэй хүдэлмэридэ большевистскэ эмхи гурим байгуулха гээшэ партийна организацинуудай хойшолуулашагүй зорилго мүн.

Мүнөө бүхы партийна организацинууд болон коммунистнар һуралсалайнгаа жэлые эмхитэйгээр дүүргэхын түлөө тэмсэхэ ёһотой. Политһургуулинууд болон кружогуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ шухала туһаламжа үзүүлбэл, мүн хүдэлмэридэнь саг үргэлжын хиналта эмхидхэбэл энэ хэрэгтэ амжалта туйлагдаха гээшэ.

Аймагай партийна кабинет хүдэлмэреэ эрид һайжаруулха, һурагшадта саг үргэлжэ туһаламжа үзүүлжэ байха ёһотой.

Партийна организацинууд партийна гэгээрэлэй хүдэлмэридэхи бүхы дутагдалнуудые эрид усадхаха уялгатай. Партийна суглаанууд дээрээ коммунистнууд болон комсомолецуудай политическэ һуралсал тушаа дэлгэрэнгыгээр хэлсэжэ байха шухала. Мүнөө һуралсалай жэлэй дүүрэхэ дүтэлөөд байхада партийна организацинууд ВКП(б)-гэй айкомой пропаганда ба агитациин таһагтай хамта политһургуули болон кружок бүхэнэй һуралсалаа дүүргэхэ болзор хараалха зэргэтэй. Мүнөө дүнгүүдэйнгээ занятинуудта бэлэдхэжэ эхилхэ—гараһан материалнуудаа дабтаха ба консультацинуудые үнгэргэхэ хэрэгтэй.

Мүн большевигүүдэй партиин түүхэ ба теориие бэеэ даагаад шудалжа байһан коммунистнуудай һуралсалда шухала анхаралаа табижа, идейно-политическэ хэмжээ дээшэлүүлгэдэнь тэдэндэ туһалха ёһотой. Партийна организацинууд болбол бэеэ даагаад марксизм-ленинизм шудалагшадай хүдэлмэриин дүнгүүдые гаргаха уялгатай. Коммунистнуудые идейно-политическэ талаарнь хүмүүжүүлхэ тухай дээшэлүүлэгдэһэн зорилгонууд хадаа партийна гэгээрэлэй хүдэлмэрие эрид һайжаруулхыень парторганизацинуудһаа эринэ.

Б. Дымбренов, ВКП(б)-гэй Баргажанай айкомой партийна кабинедые даагша.

И. В. СТАЛИНДА АМАРШАЛГАНУУД

Нүхэр И. В. Сталинай 70 наһанай ойтой дашарамдуулан, партийна, советскэ болон олониитын организацинуудһаа, ажалшадай коллективүүд, Советскэ Союзай граждaнинууд, гүрэнэй ниитын организацинууд ба хилын саанахи элдэб нюурнуудһаа И. В. Сталинай нэрэ дээрэ олон тоото амаршалганууд ороһон байна.

Олон удаан жэлнүүдтэ элүүр энхэ ажаһуухыень нүхэр Сталинда бүхы зүрхэнһөө хүсэһэн амаршалгануудые хүргэбэ:

Западно-Казахстанска областиин Чингирлауска районой Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозниигууд;

Калужска областиин Мосальска районой, «Крестьянин» гэжэ хүдөө ажахын артелиин колхозниигууд;

Сталинградска областиин Солодченско районой, «Красный партизан» колхозой колхозниигууд;

Пензенскэ областиин Сталинска свеклын совхозой хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд ба албахаагшад;

«Главмука» гэжэ № 14 Старо-Оскольско мельзаводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Конотоп городой Конотопскэ хилээмэнэй комбинадай хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Ханын материалнуудай Одесскэ заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Пензенскэ областиин Кузнецкэ заһабарилгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Киев городой 4-дэхи Республиканска полиграфическа фабрикын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Микробиологиин ба эпидемиологиин Вологодско институдай сотруднигуудай коллектив;

Һэльбэн шэнэлхэ мастерскойнуудай ба Ленинград городой Гүрэнэй Центральна историческа архивай сотруднигууд;

СССР-эй хүдөө ажахын машина бүтээлгын Министерствын Котовско индустриальна техникумэй һурагшад, багшанар ба албахаагшад;

Удмуртска АССР-эй гэгээрэлэй Министерствын, багшанарай мэргэжэлые дээшэлүүлхэ институдай эхин ба дунда һургуулинуудай профсоюзай обкомой хүдэлмэрилэгшэдэй хамтын суглаан;

Кременчуг городой олониитын организацинуудай ба комсомолецууд, профсоюзуудтай хамта үнгэргэһэн партийна, советскэ эдэбхитэдэй баярай суглаан;

Башкирска АССР-эй нютагай промышленностиин Министерствын, Уфимска механическа заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Ульяновска областиин «Волгостройлес» гэжэ трестын Майнска ой модоной комбинадай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Краснодарска ликеро-архиин заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд ба албахаагшад;

Тюменскэ областиин Тюменскэ загаһанай заводой хүдэлмэришэд, албахаагшад ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд;

Астрахань городой городской трамвайн хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, албахаагшад;

Винницкэ областиин Моевско сахарна заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад;

Литовско ССР-эй № 1 Шауляйска улһанай заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Ростов-на-Дону дорожно-механическа техникумэй һурагшад, багшанар, хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Литовско ССР-эй ой модоной ажахын Министерствын хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

«Главстроймеханизаци» гэжэ Харьковска литейно-механическа заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшадай коллектив;

Воронежско областиин Михайловска районой, «Хоёрдохи пятилеткын» нэрэмжэтэ МТС-эй трактористнууд, механизаторнууд, агрономууд, хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив.

ССР Союзай уһа мүрэнэй флодой Министерствын Городецкэ судо-бүтээлгын верфиин хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Горький городой гүрэнэй Горьковско һэеы—даралгын № 6 фабрикын хүдэлмэришэд, албахаагшад ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд;

«Главформоматериал» гэжэ Миллеровско карьерын хүдэлмэришэд, албахаагшад ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Хамтын эдеэ хоолой Бакинска столовонуудай трестын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

«Союзводпроект» гэжэ Тамбовско экспедициин Куйбышевска таһагай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи харгы замай главна управлениин хүдэлмэрилэгшэдэй суглаан;

Сталинградска үрэ жэмэстэ опытно-селекционно станциин хүдэлмэришэд, албахаагшад ба научна хүдэлмэрилэгшэд;

Кировскэ хүдөө ажахын институдай студентнүүд, научна хүдэлмэрилэгшэд, хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

СССР-эй химическэ промышленностиин Министерствын «Главкислород» гэжэ Харьковска автогеннэ заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Саратовска областиин Широко-Буеракска районой, Юловая Маза тосхоной колхозниигууд, хүдэлмэришэд, албахаагшад ба интеллигенци;

Днепропетровско областной шуһа пэлэгүүлхэ станциин коллективэй хүдэлмэрилэгшэд;

Пензенскэ областиин Невержинскэ районой, Алеевскэ МТС-эй хүдэлмэришэд, албахаагшад, механизаторнууд;

Харьковска областиин Боровско районой, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхозниигууд;

Сталинградска областиин Неткачевска районой, Буденныи нэрэмжэтэ колхозой колхозниигууд:

Волынска областиин Голобско районой, Пархоменкын нэрэмжэтэ колхозой колхозниигууд;

Хүдөө ажахын Архангельска областной управлениин хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Бурят-Монголой АССР-эй Сэлэнгын аймагай «Кооператор» колхозой колхозниигууд;

Молодечненскэ областиин Юратишковско районой, «Большевик» колхозой колхозниигууд;

Нахичеванска АССР-эй Норашенско районой, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозниигууд;

Калужска областиин Бабынинска районой, «Искра» колхозой колхозниигууд;

Ростовско областиин Криворожско районой Буденныи нэрэмжэтэ колхозой колхозниигууд;

Ставропольско хизаарай «Большевистская Искра» гэжэ совхозой хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд ба албахаагшад;

Чувашска АССР-эй Яльчикска районой Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозниигууд;

Киев городой Украинска искусствын Гүрэнэй музейн научна хүдэлмэрилэгшэд, албахаагшад ба хүдэлмэришэдэй коллектив;

СССР-эй элүүрые хамгаалха Министерствын медсантүхеэрэлгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Гражданска барилгын Одесскэ техникумэй һурагшад, багшанар, албахаагшад;

Киевскэ хэлхеэ-холбооной техникумэй һурагшад, багшанар ба захиргаанай — техническэ хүдэлмэрилэгшэд;

Минскэ автомобиль—заһабарилгын заводой хүдэлмэришэд, албахаагшад ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд;

Ленинградска эдеэ-хоолой концентрадуудай комбинадай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Тамбовско областиин Рассказовска сэмбын фабрикын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Курска гипсово заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Казахска ССР-эй гүрэнэй шалгалтын Министерствын хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Тарту городой «Техник» гэжэ заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Белорусска түмэр замай Клинцы станциин түмэрзамайхидай коллектив;

Арһанай ба гуталай промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюзай Грузинска республиканска комитет;

«Камчатская правда» газетын редакциин ба типографиин хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Горьковско областиин «Коммунар» гэжэ промартелиин хүдэлмэришэд, албахаагшад ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд;

«Спартак» гэжэ Гомельско кондитерска комбинадай хүдэлмэришэд, албахаагшад, инженернүүд ба технигүүдэй коллектив;

Брестскэ областиин Кобринска консервнэ заводой хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Латвийска ССР-эй Елгавска сахарай заводой хүдэлмэришэд ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд;

РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи физическэ культура ба спортын хэрэгүүдые эрхилхэ Комитедэй хүдэлмэрилэгшэд;

Ленинградска шампанска архиин заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Таганрогско химическэ заводой хүдэлмэришэд, албахаагшад ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд;

Курска областиин искусствын хэрэгүүдые эрхилхэ таһагай ба областиин арадай творчествын Байшангай хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Одесскэ арһанай галантерейнэ фабрикын хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Новороссийска «Пролетарий» гэжэ цементнэ заводой комсомолецууд ба залуушуулай суглаан;

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха)

Агитационно-ниитын хүдэлмэри һайнаар ябуулагдана

Кабанскын аймагай Посольско тосхоной клуб (даагшань нүхэр Цыренов) ажалшадай эрилтые дүүрэнээр хангадаг культурна гуламта болонхой. Клубай совет эрхимээр хүдэлмэрилнэ. Тиимэһээ ажалшадай дунда агитационно-ниитын хүдэлмэри һайнаар ябуулагдана.

Хүдөөгэй эдэбхитэдһээ бүридэһэн лекторскэ группа тэндэ эмхидхэгдэнхэй юм. Ниитэ-политическэ, хүдөө ажахын, медицинскэ, шажанда эсэргүү пропагандын ба бусад темэнүүдээр 17 лекцинүүд һүүлэй үедэ уншагдаһан байна.

Мүн агитаторнуудай семинар үе үе болоод лэ үнгэргэгдэнэ. Һүүлшын семинарта 34 хүн хабаадаа. Тэндэ «Агитаторнууд—хабарай тарилгын үедэ социалистическа мүрысөө үүсхэн толгойлно» гэһэн элидхэл хэгдэбэ. Һүүлэрнь дүй дүршэлөө андалдалга болоо. Хэдэн хүнүүд һонирхолтой үгэнүүдые хэлэһэн байна.

Клуб дотор уранһайханаар шэмэгдэһэн фотомонтаж, номой витринэ, Хүндэлэлэй доска, справкын стол бии. Драмкружогойхид ажалшадта зүжэг наада харуулдаг. Библиотекарь нүхэр Трескин нүүдэл библиотекэ эмхидхээд, уранһайханай, политическа номуудаар полинууд дээрэ хүдэлмэрилэгшэдые хайгана. Тэрэшэлэн бригадануудта «Дайшалхы хуудаһанууд» саг үргэлжэ гаргагдадаг юм.

Тус клубай амжалтатайгаар хүдэлмэрилхэ ябадалда нютагай партийна, советскэ, комсомольско органууд ехэхэн туһа хүргэдэг байна. Тэндэхи эхин һургуулиин багшанар клубай эдэбхитэд болонхой.

ХАБАРАЙ ТАРИЛГА ДЭЭРЭ АГРОТЕХНИКЫН ЗААБАРИНУУДЫЕ НАРИНААР САХИЯ!

★ ★

Түрүүлэн түргэдхэхэ, шанарай түлөө шууд тэмсэхэ

Республикын колхозуудай полинууд дээгүүр тарилгын хүдэлмэриие үргэнөөр ябуулха саг ерэжэ үнинэй. Урда аймагуудта колхозуудай полинууд апрелиин 20 гаранаар гүйсэд гэдэһэн байгаа. Гэбэшье, тэндэхи олон колхозууд болон МТС-үүд мэнэ һая болотор полевой хүдэлмэринүүдые үргэлжэдөө эхилээдүй байшоо.

Кяхтын аймагта аяар майн нэгэн болотор эртын орооһото культурануудай тарилгаа эхилээдүй байба. Ушарынь хадаа эндэхи колхозуудай, мүн аймагай зарим хүтэлбэрилэгшэд газар үшөө гэдээгүй гэжэ шалтаад, тарилгын урда тээхи элдүүрилгые ехээр удааруудһан байха юм. Үнэндөө энэ аймагай «Улаан Сүбэгтэ», Калининай нэрэмжэтэ ба бусад колхозуудай тарилгын газар апрелиин 17—18-да 10—15 сантиметр тухай гэдээд байгаа. Тиигэбэшье, тэдэ колхозуудай олонхинь өртын борнойлгые аяар 4—5 хоногоор хожомдожо эхилээ.

Мухаршэбэрэй колхозууд газарай элдүүрилгые, илангаяа борнойлгые муугаар ябуулһан дээрэһээ тарилгаяа ехээр удааруулжа байна. Тэрэшэлэн Бичурын, Тарбагатайн ба бусад аймагууд газар борнойлгые хожомдуулан, эрхим болзорнуудые гээнэ.

Иволгын аймагай диилэнхи колхозууд мүнөө хүрэтэр поли дээрэ бүхы хүсэеэ элсүүлээдүй байһаар. Тэдэнэр МТС-үүдтээ найдаад, мори унаануудаа полевой хүдэлмэридэ элсүүлээдүй байһан шалтагаараа. Аймаг дотор оройдоо 438 гектар газар мори унаануудай хүсөөр элдүүрилэгдэһэн байна. Ворошиловай нэрэмжэтэ, «Улаан Бронго» колхозууд полевой хүдэлмэридэ мүнөө хүрэтэр мори унаагаа элсүүлээдүй.

Хабарай полевой хүдэлмэринүүдэй хангалтагүйгөөр ябуулагдахатай нэгэн доро, мүн агротехникын заабаринуудые эбдэжэ байһан баримтанууд үзэгдэнэ. Тарилгын урда тээхи хүдэлмэринүүдые үнгэргэлгөөр түрүүлжэ ябаһан Кударын аймагай колхозуудые абаад үзэе. Тэндэ агротехникын заабаринуудые эбдэһэн хэдэн олон баримтанууд үзэгдэнэ. Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Ранжуров) борнойлго ба хахалалгын хоорондо олон хоногоор забһар гаргагдаһан байна. Гадна, энэ загондо аяар 3—4 морин плугшад сугтаа ябажа хахалдаг. Тэрэнэй эсэстэ гүйхэнөөр хахалха, далан гаргаха, мүн плугшадай нормоёо дүүргэхэгүй ябадал гарана. Олонхи плугуудайнь мөөринүүд тоһодогдодоггүй, анзаһануудынь арилгагдадаггүй дээрэһээ мориндо ехэ хүндэ болодог байха юм.

Тиихэдэ «Заря» колхозой (түрүүлэгшэнь нүхэр Хлебников) правлени полевой хүдэлмэриин түсэб зохёоходоо гараар тарилга хэхые хараалһан байба. Теэд, аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын таһагай ба МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд энэ һэдэлгыень хоримжолхоһоо байтагай, харин тэрэнииень харажашье үзөөгүй байшоо.

«Путь Октября» колхоздо таряа хэхэ мэшээггүй дээрэһээ ведрогоор зөөжэ, сеялкануудта юулдэг. Энэнь сеялкэ бүхэниие 20—30 минута соо миил байлгаха ябадалда хүргэнэ.

Алтайн сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз полевой хүдэлмэринүүдэй эхилхэтэй хамта, мори унаагаа баранииень элсүүлһэн байгаа һаа, нилээд урагшаа ябаһан байха һэн. Теэд, 15 морин плугуудайнгаа миил 8-ень, 6 борнойнгоо 3-ень хүдэлгөһэн дээрэһээ өөдтэй юумэ хээгүй байһаар.

МТС-үүдэй хүдэлмэриие хараад үзэхэдэ, түрүүшын үдэрһөө хойшо ехэхэн дутуунууд үзэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, Ехэ-Кударын МТС-эй тарилгын урда тээхи элдүүрилгэеэ үни хада дүүргээд байхалань, тон адли условидо байһан Кяхтын ба Хамнигадайн МТС-үүд мэнэ һая болотор тракторнуудаа бултыень хүдэлгөөгүй байба. Мүн Окино-Ключевскэ, Ториин ба бусад машинно-тракторна станцинууд ехээр гээгдэжэ ябана. Гэхэтэй хамта, зарим МТС-үүдэй тракторна бригаданууд агротехническэ заабаринуудые эбдэнэ. Жэшээлхэдэ, Сагаан-Усанай, Үшөөтэйн, Саянтын, Бургалтайн МТС-үүдэй зарим трактористнууд газар гүйхэнөөр хахалдаг байна.

Гадна, Ново-Брянска, Гашейн, Бага-Куналейн, Саянтын МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд предплужнигуудые тоохогүй ябадал гаргана. Тэрэнэй эсэстэ эдэ МТС-үүдэй хэдэн олон тракторнууд предплужнигуудгүйгөөр газар хахалжа байха юм. Тиихэдэ Саянтын сомоной колхозуудай полинууд дээгүүр Иволгын аймагай зарим трактористнууд тарилга хэхэдээ, полиие түхэреэлэн ябажа, агротехникын заабаринуудые эбдэнэд.

Зарим аймагууд аяар мүнөө хүрэтэр үрһэеэ кондицида хүргөөгүй, юрын таряае сортовой үрһөөр андалдажа абалгаяа дүүргээдүй байһаар. Хэтэрхэдээ, Ториин ба Сэлэнгын аймагуудай зарим колхозууд сортовой бэшэ үрһөөр тарилга хэһэн байха юм.

Хабарай тарилгые удааруулжа, агротехникын заабаринуудые эбдэжэ байһан ябадалые саашадаа яабашье тэсэшэгүй. Эдэ дутуунуудые дары усадхахын зорилгоор, колхозууд бүхы мори унаа болон хүдэлмэришэ хүсэеэ поли дээрэ түргэнөөр гаргаха ёһотой. Тиихэдэ МТС-үүд трактор бүхэниие һаадгүйгөөр, дүүрэн хүсөөрнь хэрэглэхэ тушаа шанга хэмжээ абаха уялгатай.

Ходо эбдэрдэг тракторнууд, хэмжээ абадаггүй дирекци

«Красный партизан» колхозой поли дээрэ Хориин МТС-эй № 7 тракторна бригада хүдэлмэрилдэг. Энэ бригада (бригадирынь нүхэр Ильин) 4 трактортай юм. Хабарай үедэ бригадын гэшүүд 400 гектар газар хахалха, 500 гектарта тарилга хэхэ, мүн ондоошье шухала хүдэлмэринүүдые үнгэргэхэ түсэбтэй. Теэд, поли дээрэ гараһанһаа хойшо 10 гара хонобошье, бригадын гэшүүдэй хэһэн юумэнь тон бага. Майн табанай мэдээгээр оройдоо 70 га газар хахалһан, 57 гектарта тарилга хэһэн байха юм.

Гадна, тус бригадын трактористнууд И. Уваров, А. Подобашин гэгшэд гүйхэнөөр, далантайгаар хахалжа, агротехническэ заабаринуудые эбдэнэ.

Хоёр НАТИ, нэгэ ЧТЗ тракторнуудынь намар үбэлэй үедэ муугаар заһабарилагдаһан дээрэһээ ходо эбдэрнэ. Һаяхан эдэ тракторнуудынь ээлжээгээр эбдэржэ, хоёр-гурбан хоногто колхозой поли дээрэ миил хэбтээ.

Теэд, МТС-эй дирекци энэ бригадын тракторнуудые һаадгүйгөөр ябуулха тушаа шанга хэмжээ абанагүй. Автомашина дээрэ өмхидхэгдэһэн нүүдэл мастерскойнь запасной частьнуудгүй ябадаг аад, тракторнуудай эбдэрхэдэ поли дээрэнь заһабарилжа шададаггүй байха юм. Тиимэһээ энэ бригадын трактористнууд аяар 25 километртэ байһан МТС-эй мастерскойдо эбдэрһэн частьнуудаа абаашажа, үнэтэ сагаа барадаг. Мүн ондоошье бригадынхид энэ мэтээр МТС колхоз хоёрой хоорондо ябажа, хүдэлмэреэ һаатуулдаг байха юм.

Полевой хүдэлмэринүүдэй эхилһэнһээ хойшо эбдэржэ миил байдаг эдэ тракторнуудые һаадгүйгөөр хүдэлгэхэ тушаа Хориин МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд шанга хэмжээ абаха ёһотой

П. Ринчинов.

Плугшадай мүрысөөн

ХОРИ. (Телефоноор абтаба) «III Интернационал» колхозой гэшүүд 1950 ондо ехэнүүд талмайнуудһаа үргэлжэ үндэр ургаса хурьяахын түлөө бүхэреспубликанскэ социалистическэ мүрысөөндэ үргэн далайсатайгаар оролсонхой. Тиигээд таряанажалайнь бригадынхид хабарай тарилгые түргэнөөр, агротехническэ үндэр хэмжээндэ үнгэргэхэ хэрэгтэ мүнөө бүхы хүсэеэ элсүүлжэ байнад.

Бригадын гэшүүд полевой хүдэлмэринүүд дээрэ мэргэжэл мэргэжэлээрээ мүрысэнхэй. Плугшадынь газараа түргэнөөр, эрхим шанартайгаар хахалха уялга абаад, тэрэнээ хэрэг дээрэ бэелүүлжэ байна. Колхознигууд Ф. Игумнов, С. Гатапов, Н. Цырендоржиева гэгшэд илангаяа һайн жэшээ харуулан, плугшадай мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана.

Трактористнуудай үндэр бүтээсэ

«Эрдэм» совхозой механизаторнууд полевой хүдэлмэринүүдые эрхим шанартайгаар үнгэргэхын түлөө, «Газартаряалангай үндэр культурын бригада» гэһэн нэрэзэргэ олохын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ оролсонхой. Тиин, поли дээрэ гараһан түрүүшын үдэрһөө эхилээд, тэдэнэр часай графигаар хүдэлмэрилжэ байна. Трактористнууд И. Козловский, Я. Максимов гэгшэд газар хахалалга дээрэ үдэр бүриингөө нормые 180—200 процент һайн шанартайгаар дүүргэнэд.

Б. Дымбрылов.

Залуушуул жэшээ харуулна

Апрелиин 17-һоо эхилээд, Бичурын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой таряанажалай хоёрдохи бригада (бригадирынь нүхэр Арьяев) тарилгын урда тээхи газарай элдүүрилгые ябуулжа байна. Энэ хүдэлмэридэ ябажа байһан колхознигууд үндэр бүтээсын, эрхим шанарай түлөө өөһэд хоорондоо мүрысэнхэй.

Тус мүрысөөндэ залуушуул түрүүлжэ, жэшээ харуулна. Тэдэнэй дунда түбхын түрүүндэ Дашинима Сандыков, Раднажап Манибадаров гэгшэд оролсохо байна. Эдэ хоёр үдэр бүри нэгэ гектарһаа дээшэ хахалжа, нормонуудаа үлүүлэн дүүргэнэд. Тэрэшэлэн плугшад Будажапова, Тогошеева ба бусад һайн жэшээ харуулна.

Н. Бадмаева.

РАДИОГОЙ УДЭР

★ ★

З. ТОПУРИА,
СССР-эй хэлхеэ холбооной Министрын орлогшо

★ ★

55 жэлэй урда тээ, 1895 оной майн 7-до, ородой гениальна эрдэмтэ Александр Степанович Попов дэлхэй дээрэ анха түрүүн зохёоһон өөрынгөө радиоприёмнигые ородой физико-химическэ Обществын заседани дээрэ харуулһан юм. Ородой научна ухаан бодолдо хамаатай агууехэ изобретени—радио хадаа түүхэтэ тон богони болзор соо бүхы дэлхэйдэ таран дэлгэрһэн ба майн 7-ной дурасхаалта үдэрынь Радиогой үдэр болоһон байна.

Манай орон радиогой Эхэ орон болоод хизаарлаагүй. Радиогой саашанхи бүхы хүгжэлтэнь манай ороной эрдэмтэдэй, конструкторнуудай, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй зохёолнуудтай нарин нигта холбоотой. Дэлхэй дээрэ анхан түрүүн Россида телевизионно приемник байгуулагдаһан ба телевизионно түрүүшын дүрэ зураг абтаһан юм. 1919 оной эсэстэ Советүүдэй залуу республикада туршалгын радиодамжуулганууд дэлхэй дээрэ түрүүлэн угаа үргэнөөр ябуулагдажа эхилээ. Радиолокациин бии бололго ба хүгжэлгын ахиниинь манай Эсэгэ ороной наукада хамаатай. А. С. Попов үшөө 1897 ондо радио долгинуудай нүлөөнэй үзэгдэлые олоһон байгаа. Советскэ эрдэмтэд радиотехникые хүгжөөхэ ба һайжаруулха угааехэ хүдэлмэри ябуулжа, өөһэдынгөө зохёолнуудаар гадаадын эрдэмтэдые ахижа гараһан байна.

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин илаһанай һүүлээр манай орон дотор радиогой бодото бадаралта эхилээ. Энэ бадаралтань агууехэ вождьнор В. И. Ленинэй, И. В. Сталинай нэрэнүүдтэй таһаршагүй холбоотой. Тэдэнэр радиое хэлхеэ холбоондо хэрэглэхэһээ гадна, оломиллион зониие хүмүүжүүлхэ, түрүү культурада татан хабаадуулха, агитаци, пропагандада хэрэглэхэ ябадалые шухалада олоһон байна.

Сталинска табанжэлнүүдтэ манай орон дотор түрүү зэргын радиопромышленность байгуулагдаа. 1933 ондо радиостанцинуудайнгаа хүсэ шадалаар СССР хадаа дэлхэй дээрэ түрүү һууринда гараһан юм.

Манай орон соо радио арадтаа алба хэнэ, советскэ хүнүүдэй ажабайдалда нэбтэрэн ороо. Радио хадаа Маркс — Энгельс — Ленин — Сталинай мүнхэ һургаалай пропагандистнь болонхой. Радио болбол советскэ общественнэ байгуулалтын үлэмжэ һайниие гэршэлһэн олонтоото баримтануудые, коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэлдэ советскэ арадай туйлаһан шэнэ шэнэ илалтанууд тухай баярта мэдээнүүдые город ба деревниин ажалшадта хүргэнэ. Радио хадаа арад зониие политическэ болон культурна талаарнь хүмүүжүүлхэ ябадалда туһалдаг ба социализмын ороной арадай ажахын угаа олон һалбаринуудта үргэнөөр хэрэглэгдэдэг байна.

Советскэ радио манай ороной улам бүри ургажа байгаа амжалтанууд тухай, арадай демократиин оронуудай угааехэ туйлалтанууд тухай олон миллион советскэ гражданинуудта ба бүхы дэлхэйн ажалшадта хөөрэнэ. Радио хадаа шэнэ дай үүдхэгшэдэй бузар муухай түсэбүүдые элирүүлхэ ба эб найрамдалай болон демократиин түлөө тэмсэлшэдые өмхидхэн жагсааха хэрэгтэ туһална.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ немецко-фашистска булимтарагшадта эсэргүү советскэ арадай нангин тэмсэлэй хэрэгтэ радио үнэн сэхээр алба хэһэн, сэрэгүүдые ударидаха ябадалда туһалһан байна. Радиолокаци хадаа дайсанай самолёдууд ба подводно лодконуудые хараха арга боломжо олгоо, фронтнууд дээрэхи байдал тухай мэдээнүүд, Верховно Главнокомандалагшын приказууд радиогоор дамжуулагдадаг байгаа.

Дайнай дүүрһэнэй хойто тээ, коммунистическэ партиин, советскэ правительствын, агууехэ Сталинай өөрынь асари ехэ анхарал оролдолгын ашаар советскэ радио саашадаа хүсэтэ ехэ шэнэ хүгжэлтэ туйлаба.

Сагаан далайһаа Хара далай хүрэтэр, Балтикаһаа Номгон океан хүрэтэр—бүхы ороноо үргэлжэдэнь радиофикацилха зорилго табигдаад, бэелүүлэгдэжэ байна. Радиодамжуулгын станцинуудай тоо түргөөр ургана. Технологическа шэнэ үндэһэ һуури дээрэ элдэб янзын радиопрограммануудые бэлэдхэхэ арга олгодог аппаратураар зэбсэгжэһэн студинууд —тусхай радиобайшангууд баригдаһан ба баригдажа байна. Мүнөө ажаллажа байгаа дамжуулгын станцинуудай хүдэлмэриин шанарые улам һайжаруулхын тула ехэ хүдэлмэри хэгдээ.

Городуудые радиофикацилхын тула шэнэ, ехэ һонирхолтой хэмжээ-ябуулга бэелүүлэгдэжэ байна.

Ороноо радиофикацилха зорилго шиидхэхэдээ колхозно радиотрансляциин бага хүсэгэ узелнуудые байгуулха хэрэгтэ ехэ анхарал табина. Үнгэрһэн жэлдэ универсальна питанитай аппаратура зохёогдоһон байна. Тэрэ хадаа гальваническа батареянууд ба нютагай электросетьһээ гадна, һалхяар хүдэлхэ электрическэ түхеэрэлгые ток үгэдэг болгон хэрэглэхэ арга олгоно. Секунда соо гурба метрһээ дээшэ хурданаар ябадаг һалхинда хүдэлхеөр хэгдэһэн тиимэ түхеэрэлгэ Советскэ Союзай олон областьнуудта ба хизаарнуудта хэрэглэгдэдэг болохонь.

Колхозно нэгэ радиоузелһаа питани абадаг радиоточконуудай тоое олошоруулхын тула, шэнэ түхэлэй радиолампа ба дуугардаг динамическа шэнэ аппарат бүтээгдэ. Тэрэ хадаа «Рекорд» гэжэ мэдээжэ аппарадһаа 3—5 дахин үлүү хүсэтэй ба дуу шамээ дамжуулха шанараараа тэрээнһээ нилээд булюу байна.

Радиотрансляциин лининүүдээр дамжуулха шэнэ методүүд радиотрансляционно точконуудые хэрэглэхэ үные нилээд химдаруулха ба радио дамжуулгые улам үргэдхэхэ ябадалда туһална.

СССР-тэ телевидени (юумые радиогоор холоһоо харалга) түргөөр хүгжэжэ байна. Советскэ хүнүүд үгэ, хүгжэм соносохоһоо гадна, наадагшадые хараха гэжэ хүсэнэ. Город ба тосхоной ажалшад манай эрхим театрнуудай зүжэгүүдые соносохо ба харахые хүсэнэ. Мүнөө үедэ телевизионно центрнүүдэй проектнүүд зохёогдожо байна. Уданшьегүй Советскэ Союзай олон городууд тиимэ центрнүүдые абаха.

Советскэ эрдэмтэд, инженернүүд, конструкторнууд, радиопромышленностиин ба радио холбооной хүдэлмэрилэгшэд ородой гениальна эрдэмтэ ба ухаалан зохёогшо А. С. Поповой хэрэгые нэрэтэй түрэтэйгөөр үргэлжэлүүлнэ Коммунизмын илалтын түлөө советскэ арадай тэмсэлдэ үнэн сэхээр алба хэдэг радиое саашадань хүгжөөхэ зорилго нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлэн, манай эрдэмтэд социалистическэ Эхэ ороноо алдаршуулһан шэнэ ехэ амжалтануудые жэл бүри туйлана.

Бурят-Монголой АССР-эй эрхим радиоузелнуудай тоодо хэлхеэ холбооной Түнхэнэй конторын Кыренскэ радиоузел оролсоно. Тэндэ ахалагша техникээр нүхэр И. Тризна хүдэлмэрилнэ. Тэрэ хадаа радиоузелэйнгээ хүдэлмэриин шанарые дээшэлүүлхын түлөө саг үргэлжэ оролдодог. 100 ватт хүсэтэй усилителиие, шэнэ энергобазые монтажлан табяа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр И. Тризна.

Шираб НИМБУЕВ

ДУУГАРБА МОСКВА!

Радиоприёмник фермадэ
Радист Рабдан тодхобо.
Дуугархыень хүлеэгшэд
Дуугай болоод зогсобо.
Новоно Рабдан тэрээнээ
Ногоохон нюдыень эмнюулэн.
Хажууһаань харана Сэржүүнээ,
Харахан нюдэдөө баясуулан.
Гэнтэ радионь дуулашаба,
Гэр соо байгшад хүхилдэн,
Барандаа альгаа ташашаба,
Баярлахыса баярлан.
Хүхиһэн дундаа Сэржүүнэз
Хүзүүдэжэрхибэ Рабданаа.
Тэрээндээ эшэһэнээ балаалан
«Түргэлыш, Москва табииш!»—гээд,
Саашаа түргэн болоодхибо,
Сэагуур наагуур хараадхиба..
Улан-Удэ табигдана —
Урматайханаар хөөрэнэ...
Хэлэбэ Москва!... һайхан даа!
Киев дуулаба!... гоёхон даа!..
Пунцак үбгэн сагагхан
Пулаад абана һэмээхэн —
Угаа һайхан бодолһоо
Урмашажа уяраа,
Баабайн сэлмэг нюдэнһөө
Баярай дуһал мухаряа.

Манай амжалтанууд ба зорилгонууд

Советскэ арад мүнөөдэр табадахи жэлээ радиогой Үдэрые тэмдэглэжэ байна. Ородой агууехэ эрдэмтэн А. С. Поповой радио бии болгоһоор 50 жэлэй ойтой дашарамдуулан жэл бүриин майн 7-до тус Үдэрые тэмдэглэхэ гэһэн тогтоол манай правительство гаргаһан байна. Советскэ арад эсэгэ ороной радиотехникын туйлаһан бүхы амжалтануудые энэ үдэр хаража үзэдэг байна.

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин һүүлээр манай орондо радиотехникэ үзэгдөөгүй түргэнөөр хүгжэжэ эхилээ. Советскэ гүрэнэй үндэһэ һуури табигшад, арадай агууехэ вождьнор В. И. Ленин ба И. В. Сталин радиодо угаа ехээр анхаралаа табижа, тэрэнэй хүгжэлтэдэ саг үргэлжэ туһалдаг байһан байна. В. И. Ленин ба И. В. Сталинай анхаралай ашаар советскэ засагай түрүүшын жэлнүүдһээ эхилэн радиотехникэ ажахыда манай нэбтэрүүлэгдэжэ захалаа һэн. Мүн радиомэргэжэлтэд олоор бэлэдхэгдэжэ эхилээ.

Москваһаа бүхы орон дотор радиодамжуулга хэхэ, «саарһагүй газетэ» бии болгохо гэһэн Ленинэй захяанууд нүхэр Сталинай оролдолгоор дайнай урда тээхи табанжэлнүүдэй турша соо манай орондо гүйсэд бэелүүлэгдээ. Манай ороной эгээл холын газарнуудта тон олон радиостанцинууд болон радиоузелнууд бии боложо, тэндэхи ажалшад түрэл Москвагаа соносдог болонхой. Мүн хүсэн түгэлдэр радиопромышленностьтай боложо, элдэб маркын радиоприемнигуудые олоор гарганабди.

Манай республика дотор 1940 ондо оройдоо 5 мянган радиоточкотой 41 радиоузелнууд байһан юм. Мүнөө, дайнай һүүлдэхи сталинска табанжэлэй түгэсхэлэй жэлдэ — 1950 ондо республика дотор 37950 радиоточкотой 178 радиоузелнууд хүдэлмэрилжэ байна. Тэдэнэй 21 мянган радиоточконуудынь хүдөө тосхонуудта хүдэлмэрилнэ. 96 колхозууд өөһэдын радиоузелтай болонхой.

Колхозуудые радиофикацилха талаар иимэ амжалтанууд аймагууд хоорондын социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлһэн дээрэһээ туйлагдаа. Хойто Байгалай аймаг энэ мүрысөөндэ республика соогоо илаһан байна. Тэндэхи бүхы колхозууд радиофикацилагдаһан ба айл бүхэндэ радиоточко бии болгогдоһон байха юм. Сэлэнгын, Кабанскын, Хэжэнгын, Иволгын аймагуудай колхозууд үргэлжэдөө радиофикацилагдаха дутэлөө.

Гадна, республикаяа үргэлжэдэнь радиофикацилхын түлөө ехэхэн хэмжээ-ябуулганууд бэелүүлэгдэжэ байна. Энэ талаар радиомэргэжэлтэд ехэхэн үүргэ ээлнэ. Тэдэнэр радиофикацилгые богонихон болзор соо дүүргэхэ гэжэ оролдоно. Мүн манай республикын олон тоото радио-дурлагшад тэдээндэ эдэбхитэйгээр туһална, туһалха ёһотойшье байна.

Радио-дурлагшадые бүри олошоруулжа, радиотехникые шудалхадань тэдээндэ туһалха шухала. Тиигэжэ шадабари дүршэлтэй хүнүүдые олошоруулха ёһотойбди. Городуудай болон нютагуудтахи радиогой ба ДОСАРМ-ей эмхизургаанууд энэ талаар гол хүдэлмэринүүдые хэхэ зэргэтэй. Радиотехникэтэй танилсуулхын түлөө радиокружогуудые олоор эмхидхэхэ хэрэгтэй. Тиихэдэ партийна, комсомольско, профсоюзна организацинууд эдэ кружогуудта туһалха ёһотой.

Манай советскэ правительство, большевистскэ парти ба нүхэр Сталин радиотехникые хүгжөөлгэдэ саг үргэлжэ анхаралаа табина. Энэ анхарал ба оролдолго саашадаа шэнэ амжалтануудые туйлаха ябадалда радиохүдэлмэрилэгшэдые зоригжуулна.

В. Таиров,
БМАССР-эй радиотрансляционно сетьнүүдэй дирекциин начальник.

Манай календарь

П. И. ЧАЙКОВСКИЙ

(Түрэһэнһөөнь хойшо 110 жэлэй ойдо)

Ородой гениальна композитор Петр Ильич Чайковскиин (1840—1893) түрэһэнһөө хойшо мүнөөдэр зуун арбан жэл гүйсэбэ.

Чайковскиин үхэлгүй мүнхэ тайхамшагта зохёолнууд хадаа национальна гүнзэгы удхашанартай, ажабайдалда ба зол жаргалда дурлалаар халима дүүрэн байһаараа, хүнэй сэдьхэлэй байдалые үнэн зүбөөр харуулһаараа онсо илгарна. Эгээ иимэһээ композиторай хүгжэм үргэн олон ажалшадта гүнзэгыгөөр дурлагдадаг байна. Чайковскиин нэрэ бүхы дэлхэй дээрэ алдаршанхай.

Композиторай түрэһэнһөө хойшо зуу гаран жэл, нүгшэһэнһөөнь хойшо таби гаран жэл үнгэрөө. Гэбэшье, ородой национальна хүгжэмэй агууехэ поэдэй зохёолнууд өөрынгөө нүлөөлхы эршэ хүсые юрото гээгээгүй, харин арад зондо улам ехээр дурлагдажа байдаг. Композиторай хүгжэмлэ советскэ хүнүүд тон гүнзэгыгөөр инаглан дурлана.

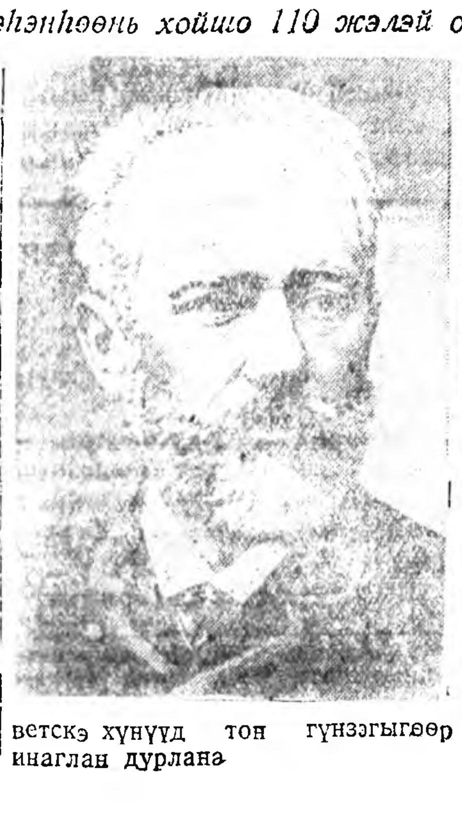

Чайковский болбол 6 симфони, 10 гаран оперо, хэдэ хэдэн симфоническа поэмэнүүдые, олон романснуудые бэшэһэн байна. «Евгений Онегин», «Пиковая дама», «Черевички», «Мазепа», «Иоланта» гэжэ оперонуудынь илангаяа ехээр алдаршанхай, манай арадта тон ехээр дурлагдажа, театрнуудай сценэнүүд дээрэһээ буунагүй.

Гениальна композитор мүн баледэй талаар новатор байжа, ородой баледэй жанр зохёон байгуулаа. «Хун шубуута нуур», «Щелкунчик» гэжэ баледүүдэй хүгжэмынь хүнэй сэдьхэлэй байдалые үнэн зүбөөр, хүсэтэйгөөр харуулна.

Ородой хүгжэмэй саашада тон ехэ хүсэтэйгөөр хүгжэхэ байһаниие Чайковский болбол ёһотой гениальна хүнэй сэсэн мэргэн нюдөөр уридшалан хараһан байна.

Советскэ хүнүүд энэ агууехэ хүгжэмшын арюун нэрые хододоо һанан дурдажа байдаг.

Туйлалтануудаараа һанаагаа амархагүйбди

Манай Закаменай аймаг энээнһээ урда жэлнүүдтэ культурно-гэгээрэлэй талаар ехэхэн дутагдалнуудтай байһан юм. Энэ жэлдэ үнгэргэгдэһэн уранһайханай самодеятельностиин хүдөөгэй ба аймагай харалгануудта бэлэдхэлэй үедэ шэнэ эдэбхи ба үүсхэлнүүд дэлгэрэн гараа. Тэрэнэй эсэстэ хэдэн олон колхозуудта уранһайханай самодеятельностиин коллективүүд шэнээр бии болоһон байна. Мүн клубууд, уншалгын байшангууд ажал хүдэлмэрээ нилээд һэргээгээ.

Хүдөөгэй харалгануудта хамта 25 коллективүүд хабаадалсаһан байха юм. Тэдэнэр арадай дуунуудые дуулаа, танцануудые наадаа. Үлигэршэд ба уран гоёор уншагшад советскэ уранзохёолшодой болон өөһэдынгөө зохёоһон шэнэ шэнэ зохёолнуудые уншаа. Бурят-монгол арадай хүгжэмэй национальна инструментнүүд яһала олоор харуулагдаһан байна. Тус харалгануудта хамта 176 хүн хабаадалсажа, 402 номернуудые табиһан байха юм.

Иимэ олон хүнүүдэй хүдөөгэй харалгануудта хабаадалсаһан ушар хадаа формоороо национальна, удхаараа социалистическэ культурадаа манай арадай тон ехээр дуралдаг байһаниие дахин баталаа. Тус коллективүүд гансашье наадаа харуулалгаар хүдэлмэреэ хизаарлаагүй юм. СССР-эй Верховно Соведые һунгаһан һунгалтануудта бэлэдхэлэй үдэрнүүдтэ, малай убэлжэлгын үедэ аймаг соомнай 13 агитколлективүүд ажаллаа. Агитколлективүүдэй олонхи гэшүүдынь уранһайханай самодеятельностиин аймагай ба республиканска харалгануудта хабаадалсаа.

Һүүлэй үедэ агитбригадануудай хүсөөр 72 концертнүүд харуулагдаа. Тиихэдэ, колхозно залуушуулай 141 вечернүүд үнгэргэгдэһэн байна.

Аймагай культурын байшан тухай хэдэн үгэ хэлэхэ хэрэгтэй. Тус байшангынь директор нүхэр Фролов, уранһайханай хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Ардонова гэгшэдэй оролдолгоор уранһайханай самодеятельностиин нилээд томохон коллективтэй болоо. Бэлиг шадабаритай залуушуул һүүлэй үедэ олоороо эндэ ерээ. Тэдэнэй тоодо Воробьева, Ардонова, Сосорова, Цыренов ба бусад оролсоно.

Репертуараа һайжаруулха талаар тус байшан нилээд ехэ хүдэлмэри хэһэн байха юм. Советскэ уранзохёолшодой шэнэ шэнэ зохёолнууд һүүлэй үедэ ажалшадай дунда үргэнөөр нэбтэрүүлэгдэдэг болоо. Эндэхи хоёр агитбригада хирэ хирэ болоод лэ холын фермэнүүдтэ ба бригадануудта гарадаг юм.

Сагаан-Мориной сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо малшадай тусхай клуб бии болгогдонхой. Энэ клубай гол зорилгонь хадаа малшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэриие үргэнөөр ябуулалга болоно. Тиихэдээ, большевистскэ агитациин бүхы арга методые хэрэглэдэг байна. Тэндэхи уранһайханай самодеятельностиин коллектив һаалишадһаа, пастугуудһаа, хонишодһоо бүридэнэ.

Тэдэнэр мүнөө өөрынгөө колхоздо — 7, хүршэ колхозуудтаа—5 концертнүүдые амжалтатайгаар харуулаад байна. «Малшад», «Һунгалта», «Баярта үдэр» гэһэн нэгэ акттай пьесэнүүд энэ клубай репертуарта оролсоно.

Гэбэшье, бүхы коллективүүднай баян репертуартай бэшэ юм. Манай Бурят-Монголой драматургнууд үшөөл ехээр, үшөөл һайнаар хүдэлмэрилхэ ёһотой. Тиигээгүй һаань, бидэнэр нэгэл харуулһан пьесэ хэдэн дахин, «үльтиршэтэрнь» харуулха баатай болонобди.

Тиихэдэ, арадай хүгжэмэй инструментнүүд тон хомор. Харалгануудта бэлэдхэлэй эхилхэдэ манай аймаг соо нэгэшье лимбэ, нэгэшье хуур байгаагүй. Мүн нотодо таарyулагдаһан дуунууд хомор байна. Бурят-Монголой композиторнууд өөһэдынгөө зохёоһон дуунуудые арад зоной дунда түргөөр тараахые оролдохо ёһотой.

Закаменай аймагай уранһайханай самодеятельностиин коллективүүд туйлалтануудаараа һанаагаа амархагүй. Өөһэдынгөө нэрэ хүндые арад зоной дунда бүри ехээр үргэхые оролдохо байна. Бидэндэ бүхы арга боломжонууд бии. Тэдэниие имагтал зүбөөр хэрэглэхэ шухала.

Д. Цыбиков, Закаменай аймсоведэй гүйсэдкомой культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай таһагые даагша.

Ородой эрдэмтэ Тимирязев тухай выставкэ

Ородой агуу ехэ эрдэмтэ К. А. Тимирязевай нүгшэһэнһөө хойшо гушан жэл болоһон ойдо зорюулһан выставкэ Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекэдэ эмхидхэгдэбэ. Выставкэдэ табигдаһан номууд ба зурагууд Климент Аркадьевич Тимирязев—газартаряаландай наукын түлөө тэмсэлшэ, ботаник-физиолог, демократ, дарвинист байһан юм гэжэ харуулна. Тэндэ агуу ехэ эрдэмтын бүхы научна зохёолнууд табигданхай.

Тэрэшэлэн библиотекэ болбол «Ажабайдал ба ургамал» гэһэн Тимирязевай номоор уншагшадай конференци үнгэргэхеөр бэлдэжэ байна.

Д. Жарков.

ФИЗКУЛЬТУРА БА СПОРТ

Майн 1-эй һайндэртэ ба зунай спортивна сезониие нээлгэдэ зорюулһан, хунгэн атлетикээр заншал болоһон эстафетэ Майн 2-то Улан-Удын центртэ үнгэргэгдэбэ. Һайндуранай спортивна обществонуудай ба һургуулинуудай 30 команда эстафетнэ урилдаанда городой түрүү һуури буляалдаһан байна.

Мүрысөөе эхэнэрнүүд эхилһэн байна. Эхэнэрнүүдэй № 65 дунда һургуулиин команда (түмэр замай транспорт) түрүүшын һуурида гараба.

Эдир багашуулай урилдаанда эрэшүүлэй № 1 һургуулиин команда түрүүлээ.

Спортивна обществонуудай суглуулагдамал командануудай хоорондо эрид шанга мүрысөөн болоо. Энээндэ «Ажалай резервнүүдэй» команда түрүү һуури эзэлбэ.

Мүрысөөнэй һүүлээр физкультура ба спортын городской комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Солуянов илагшадта комитедэй кубогууд ба грамотануудые барюулаа.

* * *

Һаяхан БМАССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ ба «Динамын» стадионууд дээрэ энэ сезон соо футболоор анха түрүүшын уулзалганууд болоо. Тэдэ уулзалгануудта ПВЗ-гэй «Локомотивай» 1-дэхи ба «Байкал», «Динамо» болон бусад обществонуудай команданууд наадаһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: БМАССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ футболоор наадалга харуулагдана. Е. Кондратьевай фото.

Бүдүүрхүү, хойрог Болотов

Ахын аймагай культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд өөһэдынгөө үүргые хүсэдөөр дүүргэнэгүй.

Аймгүйсэдкомой культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай таһагые даагша Болотов тэсэшэгүй муугаар хүдэлмэрилнэ. Тэрэ хадаа хубхай хооһоор захирдаг заншалтай. Дээрэнхы зантай ба өөрыгөө ехэ хүнби гэжэ тоолоод лэ ябадаг хүтэлбэрилэгшэ юм.

Гадна, ямаршье түсэбгүй дээрэһээ шал һохороор хүдэлмэрилдэг. Гансахан лэ мүнөөдэрэйнгөө хэрэгые һонирхон, саашанхи үдэрнүүд тухайгаа бододоггүй. Культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай ажалда эдэбхитэдые тон үсөөнөөр хандуулна. Ехэнхидээ бүхы ажалаа таһагайнгаа коллективэй хүсөөр хэхэ гэжэ оролдодог байна. Мүн ВЛКСМ-эй айкомой секретариин туһа хүргэһүүб гэжэ хандахадань, «минии хүдэлмэридэ бү оролсо, шинии хэрэгтэ би оролсоногүйб»,—гэжэ убайгүйгөөр харюусаһан байна. Болотовой иимэ мэдүүлгэнь политическэ ехэхэн алдуу болоно бшуу.

Тус аймаг доторхи клубууд, уншалгын байшангууд болон улаан булангуудай олонхинь хүдэлмэрилнэгүй. Гансал аймцентртэхи культурын байшан суббото ба воскресенинүүдтэ нээгдэдэг юм. Гэбэшье, тэндэ ябуулагдадаг хүдэлмэринь идейнэ тон доодо хэмжээндэ байдаг. Хүн зоной духовно эрилтые хангажа шаданагүй. Тиимэһээ, тус байшанда ерэгшэдэй тоо недели бүри үсөөрнэ.

Эмхи зургаануудайнгаа хүдэлмэрилэгшэдэй политическэ ба тусхай бэлэдхэлнүүдые нүхэр Болотов саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ уялгатай гээшэ. Теэд, энээндэ баһа ямаршье анхаралаа табидаггүй байна. Зарим хүдэлмэрилэгшэдөө доромжолдог, харшалдаг юм.

Хэтэрхэдээ нүх. Болотов амаараа халиса архи уугаад, культурын байшанда ерэжэ наншалдаа, хэрүүл хэдэг. Драмкружогой репетицидэ ерэһэн комсомолка нүхэр Лебедевае гарһаань шэрэжэ улицада гаргаад, крыльцо дээрэһээ түлхижэрхиһэн байна. Гадна, тус таһагай инспектор нүхэр Шаглурова ВЛКСМ-эй айкомдо хэдэн дахин ерэжэ, «энэ хүдэлмэриһөө гархыемни туһалыт» гэжэ хандаһан байна.

ВКП(б)-гэй айкомой ба аймгүйсэдкомой заабаринуудые Болотов бэелүүлдэггүй. Мүн алдуунуудаа заһаха гэжэ һаналаа табинагүй. Иимэһээ нүхэр Болотов саашадаа идеологическа фронтын хүдэлмэри дээрэ байжа шадахагүй.

Г. Булгутов, ВЛКСМ-эй Ахын айкомой секретарь.

Ч. ДАМБАЕВ

Илагдашагүй хүсэн

Алтан дэлхэйн
Ажалшан арадууд
нигтаар
Нэгэдэмэл фронтдо
Ниилэн жагсаад
батаар,
Эб найрамдалай
Илагдашагүй
тугые
Өөдэнь үргөөд
Урагшаа дабхинад
барандаа.
Энэ тугһаань
Эрхэ, сүлөөгэй
наран бадарна,
Туяа гэрэлынь
Түби дэлхэйе
гэрэлтүүлнэ.
Үдэр бүхэндэ
туг доронь
Үнэншэ хүнүүд
хамтаран,
Революционно зоригоо
Эршэдхэн шангадхана,
улам уламаар.
Эрхэ, сүлөөгэй
Энхэ жаргалай
түлөө
Уряа лозунг
Улам хүсэтэйгөөр
зэдэлнэ.
Мэдэнэбди,
Харанабди,
Демократическа хүсэн
Дэлхэй дээрэ
манданал.
Эб найрамдал
Элшэтэ нарандал
туяарнал.
Мэдэнэбди,
Харанабди,
Хорото могой,
Хобдог муухай
Уолл-стрит,
Хороор хашхаран
Хоролхожо байна,
дэмырэн.
Юундэб?
мэдэнэбди.
Тэндэ
Тэһэржэ байнал
капиталынь,
даридал.
Бузагай байдалынь
Бутаржа байнал,
элһэндэл.
Үхээрэй нүхэн дээр
Үймэжэ байнал,
галзууран.
Аргаа бэдэрэн
Араата шэнгеэр
ирзайнал.
Үхэхэ үдэрөө
Үзэжэ байгаа
капиталистнар,
Үжэжэ гутаа,
Үмхи болоо
империалистнар,
Аргаа барагдахадаа
Атомна бомбоор
занана.
Сэнэгээ барагдахадаа
Сэрэг дайнда
түхеэрнэ.
Ямаршье
арга
мэхэдэнь,
Ямаршье
гохо
урьхадань
Дэлхэйн арад
орохогүйл!
Дэмы ойлгоол
агрессор.
Хэзээдэшье,
Хаанашье,
Харата һабарынь
таһара сабшахаар,
Хүн бүхэн
жагсанал
мүнөөдэр,
Коммунис партяа
тойрон
нигтаар.

Чехословакида В. И. Ленинэй зохёолнууд хэблэгдэбэ

ПРАГА, майн 4. (ТАСС). Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 80 жэлэй ойдо зорюулан, «Свобода» гэжэ издательство Ленинэй шэлэгдэмэл зохёолнуудай хоёр том номые чешскэ хэлэн дээрэ оршуулан, хэблэлдэ бэлэдхээ. Мүнөө хэблэгдэһэн 1-дэхи том соонь В. И. Ленинэй «Арадай ханинар гэжэ юуб, тэдэнэр социал-демократуудта эсэргүү хайшан гэжэ дайлалданаб!», «Алхам урагшаа, хоёр алхам гэдэргээ», «Демократическа революцида социал-демократиин хоёр тактика», «Империализм болбол капитализмын дээдэ шата мүн» ба бусад зохёолнууд оробо.

Польшодо эб найрамдалай тала баригшадай хүдэлөөн

ВАРШАВА, майн 4. (ТАСС). Польско хэблэлэй агентствын дамжуулһанай ёһоор, польско үргэн олонитэ эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй Стокгольмско сессиин уряае халуунаар угтаба.

Эб найрамдалай тала баригшадай олон зуугаад шэнэ комитедүүд Польшын бүхы городууд ба госхонуудта байгуулагдана. Жэжээлхэдэ, Краковска воеводстводо городской, общинна ба һургуулинуудай 2 мянга гаран комитедүүд, тэрэшэлэн хэдэн зуугаад заводской комитедүүд байгуулагдаа.

Жешувска воеводстводо эб найрамдалай тала баригшадай общинна ба волостной 1165 комитедүүд ажаллана. Тэрэшэлэн гүрэнэй хүдөө ажахынуудта — 50 комитедүүд, һургуулинуудта — 926 комитедүүд тогтоогдоо.

Келецкэ воеводстводо эб найрамдалай тала баригшадай общинна ба волостной комитедүүдтэ һунгаха суглаануудта 40 мянга гаран хүн хабаадаа.

Францида эб найрамдалай түлөө тэмсэл

ПАРИЖ, майн 4. (ТАСС). Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй уряада гар табилга бүхы орон доторнь үргэнөөр ябуулагдажа байна.

Газетэнүүдэй мэдээсэһэнэй ёһоор, Марсельдэ 100 мянга гаран хүн гар табяа. «Рено» гэжэ автомобильна заводууд дээрэ тус уряада 23.150 хүн гар табиба.

«Прогрессивнэ христианинуудай Союзай» национальна совет уряада гар табиха ба гар табилгые эмхидхэхэ хэрэгтэ хабаадахыень бүхы католигууд болон протестантнуудые уряалха гэһэн шиидхэбэри абаа. Дайнда хабаадагшадай ба сэрэгэй пленэйхидэй ассоциациин хүтэлбэрилхы комитет уряагай текстэй бюллетеньнүүдые гаргаһан ба сэрэгэй пленда байһан хүнүүдые, тэдэнэй бүлэнэрые тус уряада гар табихыень уряална.

Французска эхэнэрнүүдэй Союзай хүтэлбэрилхы комитет Союзай национальна комитедэй заседаниин нээгдэхэ үлэр — майн 13 хүрэтэр тус уряала 500 мянган хүнөөр гар табюулхые бүхы комитедүүдтээ дурадхаба.

А. Завадский Польшын министрнүүдэй Соведэй орлогшо-түрүүлэгшээр томилогдоо

ВАРШАВА, майн 4. (ТАСС). Польско хэблэлэй агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор. Польско республикын президент Берут Польшын профсоюзуудай Центральна Соведэй түрүүлэгшэ Александр Завадскиие министрнүүдэй Соведэй орлогшо-түрүүлэгшээр томилбо.

Харюусалгатай редактор **Д. Д. ЛУБСАНОВ.**

Колхозой ой модо хамгаалгые гуримшуулха

Ой модон болбол арадай ажахын бүхы һалбаринуудта тон ехэ удхашанартай баялиг мүн. Модон хадаа илангаяа хүдөө ажахыда, колхозой барилгада тон шухала һуури эзэлдэг байна.

ССР Союзай правительство колхозууд тушаа тон ехэ анхарал оролдолго гаргажа, 1948 ондо «Колхозой ой модо ашаглалга гуримшуулха ба ойн ажахые һайжаруулха тухай» тогтоол гаргаһан байна. Энэ тогтоол хадаа колхозуудые тэдэндэ гүрэнэй актаар үгтэһэн газар дээрэхи ойнуудайнь бодото эзэд болгоһон байна. Энээнһээ урда тээ колхозууд гүрэнэй актаар абаһан ойнуудайнгаа эзэдынь бэшэ байжа, колхозойнгоо ниитэ хэрэгсэлдэ отолһон модоной түлөө ойн ажахын органуудта түгсүүл бүриин түлбэри түлэдэг байгаа.

Тус тогтоолой ёһоор колхозууд өөһэдынгөө ойн бүрин эрхэтэ эзэд болоо. Колхозуудай правленинүүд ойнгоо ажахые хүтэлбэрилхэ ба ойгоо хамгаалха харюусалгатай байна. Колхозой правлениин зүбшөөрэлгүйгөөр колхозой мэдэлэй ой соо хэншье модо отолхо эрхэгүй. Колхозуудай правленинүүд хадаа бусад общественно-социалистическэ зөөриие гамнаһандал адляар ойгоо хамгаалха уялгатай. Хулгайгаар ба гамгүйгөөр модо отолхо ябадалые тэдэнэр усадхаха ба гал түймэртэй тэмсэл ябуулха ёһотой.

Колхозуудай эдлүүридэ ой модонуудай үгтэһэнһөө хойшо хоёр жэл үнгэрбэ. Энэ үе соо колхозой ойн ажахые һайжаруулжа ба харуул табиха хэрэгые гуримшуулжа дүүрэн амжахаар байгаа.

Колхозуудай правленинүүд хадаа ойнгоо ажахые ёһотоор эмхидхэн хүтэлбэрилжэ, ойн отологдоһон ба галдуулһан участогууд дээрэ шэнэ модо тарин ургуулха, ойгоо гал түймэрһөө ба дура зоргоороо отолхо ябадалһаа хамгаалха, ойн оёорые гэшүүһэ буртагһаа сэбэрлэхэ гэхэ мэтын хүдэлмэри ябуулха, тусхай харуулшаниие томилхо ёһотой байгаа. Колхозой ойн харуулшан болбол ойн ажахые ябуулха ба тэрэниие хамгаалха талаар тон харюусалгатай нюур мүн. Тэрэ хадаа модо отолхо газар таһалжа үгэхэ, зүбөөр отололгые хүтэлбэрилхэ, ойн талмайнууд соо мал адуулалга ба үрһэ сабшалгые зүбөөр эрхилэлгые ударидажа байха ба бүхы ойн хүдэлмэринүүдтэ өөрөө сэхэ хабаадаха уялгатай.

Гэбэшье, олонхи аймагуудта хэһэн шалгалтын баримтанууд дээрэһээ харахада, колхозуудай правленинүүд ойн ажахы эрхилхэ гуримуудые сахинагүй. Колхозой ойн харуулшангууд өөһэдынгөө уялгануудые муугаар дүүргэнэ. Зарим колхозууд тогтоогдоһон ёһо гуримые сахихагүй мүртөө, ойн модоной жэл соо нэмэжэ ургалгые хараадаа абанагүй. Модо отолхо участогуудые таһалангүйгөөр, дайралдаһан лэ газартаа тон үндэр түгсүүлнүүдые үлөөн модо отолно.

Иимэнүүд ушарнуудһаа боложо, колхозой ойнууд ямаршье гуримгүйгөөр хэрэглэгдэнэ, оёорынь буртагта дарагдана.

Колхозууд болбол ойнуудтаа һайн харуул табижа, модо отолхо ябадалые гуримшуулха уялгатай. Ой болбол колхозой правлениин зүбшөөрэлгүйгөөр ойроо хүртэхэ ёһогүй. Жэл соо модо отолхо хэмжээн хадаа жэл соо шэнээр ургаха модоной тооһоо ехэ байха ёһогүй. Тиимэдэ, поли хамгаалгын таримал модонуудһаа хэрэггүй болоһон хатанхай модонуудыел хэрэглэхэдэ болохо.

Отологдохоор хараалагдаһан модон хадаа нэн түрүүн колхозой ниитын хэрэглэмжэдэ үгтэхэ, тиигээд үлэһэниинь колхознигуудай хамтын суглаанай шиидхэбэреэр колхозой гэшүүдтэ ба бусад хүнүүдтэ үгтэхэ болоно.

Ойн харуулшан—лесник ойһоо модо үгэхэдөө имагтал тусгаар биледээр үгэхэ ёһотой. Тэрээнһээ ондоо аман гү, али саарһан захиралта хэнэйшье зүгһөө байгаа һаа, хуули буса гэжэ тоологдохо зэргэтэй.

Модон болбол колхознигуудта ба бусад хэрэглэгшэдтэ зохихо түлөөһэтэйгөөр үгтэдэг.

Ой модонһоо колхоздо ороһон мүнгэн олзо хадаа нэн түрүүн ойн ажахые һайжаруулха хэрэгтэ гаргашалагдаха, үлэһэн мүнгэниинь колхозой хубаагдахагүй фонддо оруулагдаха байна.

Гэбэшье, энэ ёһо гурим олохон колхозуудта бэелүүлэгдэнэгүй. Жэшээнь, Бичурын аймагай Крупскаягай ба Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозуудай ойн ажахы ёһотоор һайжаруулагдаагүй. Мүнөө болотор харуулшад-леснигүүдшье томилогдоогүй. Энэ аймагай Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозой КТФ-е даагша Перелыгин ба колхозой малшан Ткачёв гэгшэд колхозойнгоо правлениин хиналта табяагүй байһые һамбаашалан, ойдо 36 кубометр түлеэ бэлэдхээд, ондоо тээшэнь худалдаһан байна. Тиихэдэ «Октябрьская революция» колхоздо худалдагдаһан модоной мүнгэнһөө, аяар 1280 түхэригынь колхозой хара кассада үлэшөө.

Мүн иимэрхүү ябадалнууд Сэлэнгын, Кяхтын, Курумканай, Баргажанай, Түнхэнэй ба бусад аймагуудта үзэгдэнэ.

Эдэ бүгэдэ хадаа зарим газарта колхозой ойнууд гамгүйгөөр отологдожо байна гэжэ гэршэлнэ. Тиимэһээ ойнгоо ажахые ойрын саг соо һайжаруулха хэрэгтэ онсо анхаралаа хандуулхые колхозуудай правленүүдһээ эригдэнэ.

1950 ондо ойдо нэгэшье түймэр, дураараа ба биледгүйгөөр модо отолхо ябадал гараха ёһогүй. Колхозой ойнуудта ёһотой гурим тогтоохоор саг тулажа ерээ.

К. Гаськов.

МҮНӨӨДЭР УЛАН-УДЭДЭ

Гүрэнэй ород драмын театрта — Үдэрэй 12 час 30 минутаһаа «Овод». Оройн 5 часһаа кукольна зүжэг. Үдэшын 8 час 30 минутаһаа «Шононууд ба хонид».

«Прогресс» кинотеатрта — «Эхэнэр аян замда мордохонь». (үдэшэ). «Дубровский» (үдэр).

«Эрдэм» кинотеатрта — «Хилэ дээрэ».

ПВЗ-гэй культурын ордондо — «Эхэнэр аян замда мордохонь» (кинокартина).

Улан-Удэ станциин түмэрзамайхидай клубта — «Далайда тамарагшадай түлөө» гэжэ кинокартина.

Мяханай комбинадай хүдэлмэришэдэй клубта — «Аршин Мал Алан» гэжэ кинокартина.

Шэлэй заводой хүдэлмэришэдэй клубта «Тракторист» гэжэ кинокартина.

РЕДАКЦИИН АДРЕС: Улан-Удэ ул Ленина 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ Унэн). ТЕЛЕФОН УУД: отв. редактора—23; АТС—1-80, зам отв. редактора—7-85; отв. секретаря 3-23; отделов партийной и комсомольской жизни культуры и быта—4-52; пропаганды и агитации—7-85; сельского хозяйства промышлен ности и транспорта—6-84; переводов— 3-23; писем трудящихся и информа ции—6-84 (2 зв.); об'явлений 2-64 (2 зв.); Для междугородных переговоров—18.

Н—02293. Типография Управления полиграфии, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000